

EXPUNERE DE MOTIVE

**la proiectul Deciziei președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și
Reglementare în Comunicații privind cererea de compensare a costului net
aferent furnizării serviciilor poștale din sfera serviciului universal în anul
2016**

Versiune publică

Cuprins

1	Introducere	4
2	Obligațiile furnizorului de serviciu universal în anul 2016	7
3	Evaluarea costului net	10
4	Determinarea necesarului de puncte de acces deservite de personal, conform obligațiilor ce decurg din calitatea de furnizor de serviciu universal și identificarea punctelor de acces deservite de personal păstrate de <i>CNPR</i> în funcțiune din rațiuni comerciale în anul 2016	11
4.1	Identificarea punctelor de acces deservite de personal păstrate de <i>CNPR</i> în funcțiune din rațiuni comerciale și care au înregistrat pierderi în anul 2016	12
5	Analiza scenariului de bază	18
5.1	Reconcilierea sumelor din scenariul de bază cu Situațiile Financiare Separate aferente anului 2016	18
5.2	Verificarea parametrilor și a elementelor luate în considerare în scenariul de bază	19
6	Analiza scenariului alternativ	23
6.1	Ipoteze avute în vedere de către <i>CNPR</i> în pregătirea scenariului alternativ	25
6.1.1	Considerații geografice	25
6.1.2	Frecvența prestării serviciilor	26
6.1.3	Produse și servicii	27
6.1.4	Tarife	27
6.1.5	Calitatea serviciului	28
6.1.6	Rețeaua de subunități poștale	28
6.1.7	Sistemul de evidență contabilă separată și cererea pentru compensarea costului net aferent furnizării serviciilor din sfera serviciului universal	29
6.1.8	Cecograme	29
6.2	Analiza capitalului mediu angajat în scenariul alternativ comparativ cu scenariul de bază	30
6.3	Analiza impactului financiar al ajustărilor ipotezelor prezentate de <i>CNPR</i>	30
7	Beneficii intangibile	32
7.1	Beneficiile legate de regimul de taxare aplicabil	32

7.1.1	Estimare <i>CNPR</i>	33
7.1.2	Analiză ANCOM	34
7.2	Economiile de scară	40
7.2.1	Estimare <i>CNPR</i>	40
7.2.2	Analiză ANCOM	41
7.3	Efectul de marketing	43
7.3.1	Estimare <i>CNPR</i>	44
7.3.2	Analiză ANCOM	45
7.4	Ubicuitatea	47
7.4.1	Estimare <i>CNPR</i>	47
7.4.2	Analiză ANCOM	48
7.5	Marca comercială, reputația	48
7.5.1	Estimare <i>CNPR</i>	49
7.5.2	Analiză ANCOM	49
7.6	Puterea de negociere superioară cu furnizorii	50
7.6.1	Estimare <i>CNPR</i>	51
7.6.2	Analiză ANCOM	51
7.7	Drepturile speciale	52
7.7.1	Estimare <i>CNPR</i>	53
7.7.2	Analiză ANCOM	53
7.8	Amplasarea gratuită a cutiilor poștale pe proprietatea publică	54
7.8.1	Estimare <i>CNPR</i>	54
7.8.2	Analiză ANCOM	54
7.9	Cererea complementară pentru serviciile din afara sferei serviciului universal	55
7.9.1	Estimare <i>CNPR</i>	55
7.9.2	Analiză ANCOM	55
7.10	Efectul ciclului de viață al consumatorilor	56
7.10.1	Estimare <i>CNPR</i>	56
7.10.2	Analiză ANCOM	56
7.11	Economiile de scop	57
7.11.1	Estimare <i>CNPR</i>	57
7.11.2	Analiză ANCOM	58
8	Valoarea ajustată a costului net	59
9	Sarcina injustă	60
9.1	Rentabilitatea capitalului mediu angajat	60
9.2	Pragul de materialitate	61

1 Introducere

Prin Decizia președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nr. 1158/2013 privind desemnarea furnizorului de serviciu universal în domeniul serviciilor poștale, cu modificările ulterioare, Compania Națională Poșta Română S.A. (denumită în continuare *CNPR*) a fost desemnată furnizor de serviciu universal în domeniul serviciilor poștale de la data de 1 ianuarie 2014 până la data de 31 decembrie 2018. Conform prevederilor acestei decizii, în forma în vigoare în cursul anului 2016, *CNPR* a avut obligația de a furniza, pe întreg teritoriul României, următoarele servicii poștale din sfera serviciului universal:

- a) colectarea, sortarea, transportul și livrarea trimitărilor poștale interne și internaționale, în greutate de până la 2 kg (inclusiv), având ca obiect trimiteri de corespondență și imprimate;
- b) colectarea, sortarea, transportul și livrarea coletelor poștale, interne și internaționale, în greutate de până la 10 kg (inclusiv);
- c) distribuirea coletelor poștale cu limite de greutate între 10 și 20 kg expediate din afara teritoriului României către o adresă aflată pe teritoriul acesteia;
- d) serviciul de trimitere recomandată având ca obiect trimitățile poștale interne și internaționale în greutate de până la 2 kg (inclusiv) prevăzute la lit. a);
- e) serviciul de trimitere cu valoare declarată având ca obiect:
 - 1. trimitățile poștale interne și internaționale în greutate de până la 2 kg (inclusiv) prevăzute la lit. a);
 - 2. colete poștale interne și internaționale, în greutate de până la 10 kg (inclusiv);
 - 3. colete poștale cu limite de greutate între 10 și 20 kg expediate din afara teritoriului României către o adresă aflată pe teritoriul acesteia;
- f) colectarea, sortarea, transportul și livrarea cecogramelor interne și internaționale.

Furnizorul de serviciu universal are dreptul de a solicita Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (denumită în continuare ANCOM sau Autoritatea), compensarea costului net aferent furnizării serviciilor din sfera serviciului universal. Conform prevederilor art. 14 alin. (6) din Decizia președintelui ANCOM nr. 541/2013 privind condițiile și procedura de desemnare a furnizorilor de serviciu universal în domeniul serviciilor poștale, cu modificările și completările ulterioare, cererea de compensare a costului net poate fi transmisă până la data de 14 august a exercițiului financiar ulterior celui pentru care se solicită compensarea.

Conform dispozițiilor art. 5 alin. (2) din Decizia președintelui ANCOM nr. 1158/2013, *„Calculul costului net aferent furnizării serviciilor din sfera serviciului universal se realizează conform metodologiei prevăzute în anexă.”* Prin urmare, costul net al obligațiilor de serviciu universal se calculează ca diferența dintre costul net suportat de *CNPR* ca urmare a îndeplinirii obligațiilor de serviciu universal (Scenariul de bază) și costul net al *CNPR* în cazul în care și-ar desfășura activitatea fără a avea obligațiile de serviciu universal (Scenariul alternativ). Astfel, este necesară validarea *scenariului de bază* (incluzând, dar fără a se limita la, identificarea categoriilor

de costuri ineficiente și propuneri fundamentate de ajustări de eficiență), precum și analiza rezonabilității ipotezelor ce stau la baza *scenariului alternativ*, în raport cu ipoteze ce pot fi obținute din studii de piață, rapoarte etc. Acestea vor constitui suport pentru verificarea situației privind costurile, veniturile și capitalul angajat aferente furnizării serviciilor din sfera serviciului universal ce stau la baza cererii de compensare a costului net al furnizării serviciilor din sfera serviciului universal elaborate de *CNPR*.

Costul net va lua în considerare toți factorii relevanți, inclusiv beneficiile intangibile și avantajele comerciale de care *CNPR* se bucură ca urmare a desemnării ca furnizor de serviciu universal, existența unei marje rezonabile de profit și stimularea eficienței costurilor.

Conform prevederilor art. 5 alin. (4) din Decizia președintelui ANCOM nr. 1158/2013, situația privind costurile, veniturile și capitalul angajat aferente furnizării serviciilor din sfera serviciului universal care însoțește cererea pentru compensarea costului net trebuie certificată de un auditor independent, într-un raport de constatări faptice, adresat atât acționarilor furnizorului desemnat, cât și ANCOM. Raportul auditorului menționat trebuie să indice dacă situația menționată anterior reflectă, în toate aspectele materiale, informațiile din documentele contabile și situațiile financiare relevante ale furnizorului de serviciu universal, precum și dacă procedurile de colectare și prelucrare a informațiilor contabile respectă principiile și criteriile de calcul și evidența separată a costurilor, veniturilor și capitalului angajat, stabilite de ANCOM, în conformitate cu Standardul internațional privind serviciile conexe 4400 al Federației Internaționale a Contabililor (IFAC), *„Angajamente pentru realizarea procedurilor convenite privind informațiile financiare”*.

În conformitate cu prevederile art. 14 alin. (1), (6) și (7) din Decizia președintelui ANCOM nr. 541/2013, dacă în urma calculării de către *CNPR* a costului net al furnizării serviciilor din sfera serviciului universal, ANCOM constată că furnizarea serviciilor din sfera serviciului universal constituie o sarcină injustă pentru furnizorul de serviciu universal, Autoritatea va decide compensarea acestui cost net, în limita sumei solicitate de către furnizorul de serviciu universal, în termen de 160 de zile de la primirea cererii de compensare corecte și complete din partea *CNPR*, însoțită de situația privind costurile, veniturile și capitalul angajat aferente furnizării serviciilor din sfera serviciului universal, în condițiile stabilite de ANCOM.

CNPR a transmis prin adresa nr. 107.2/1017/14.08.2017, înregistrată la ANCOM cu nr. SC-21468/16.08.2017, cererea de compensare a costului net al furnizării serviciilor din sfera serviciului universal în anul 2016, împreună cu situația privind costurile, veniturile și capitalul angajat aferente furnizării serviciilor mai sus precizate și „Raportul final de constatări faptice privind verificarea cererii de compensare a costului net al furnizării serviciilor din sfera serviciului universal” întocmit de către auditorul independent PKF Finconta și denumit în continuare „raportul de constatări faptice”.

În vederea verificării și analizării cererii de compensare a costului net aferent furnizării serviciilor din sfera serviciului universal în anul 2016, transmisă de către *CNPR*, ANCOM a înaintat *CNPR* o serie de solicitări de informații la care *CNPR* a furnizat cu întârziere răspunsul complet.

În conformitate cu prevederile art. 14 alin. (7)¹ din Decizia președintelui ANCOM nr. 541/2013, în cazul în care furnizorul de serviciu universal nu transmite toate documentele și

informațiile în condițiile prevăzute de acest act normativ, termenul de soluționare a cererii de compensare este suspendat de la data comunicării solicitării de completare către furnizorul de serviciu universal, până la data primirii acestor completări de către ANCOM.

În cazul analizării cererii de compensare a costului net aferent furnizării serviciilor din sfera serviciului universal în anul 2016, termenul de suspendare a fost de 117 zile calendaristice.

ANCOM a informat furnizorul de serviciu universal cu privire la acest aspect prin adresa ANCOM nr. SC-CVP1-4753 din data de 12.02.2018, înregistrată la *CNPR* cu nr. 963/13.02.2018.

2 Obligațiile furnizorului de serviciu universal în anul 2016

Conform legislației în vigoare, în anul 2016 au fost identificate următoarele obligații ale furnizorului de serviciu universal:

- *CNPR*, în calitate de furnizor de serviciu universal, a avut obligația de a asigura, în fiecare localitate de pe teritoriul României, cel puțin o colectare de la fiecare punct de acces și cel puțin o livrare la fiecare adresă indicată, în fiecare zi lucrătoare, dar nu mai puțin de 5 zile pe săptămână. Au fost permise derogări de la această obligație numai în cazuri sau în condiții geografice excepționale.
- *CNPR* a avut obligația de a pune la dispoziția utilizatorilor cel puțin o cutie poștală sau un alt punct de acces permanent, precum și cel puțin un punct de contact propriu în fiecare localitate de pe teritoriul României.
- *CNPR* a avut obligația de a menține un număr minim de cutii poștale amplasate astfel încât să existe:
 - minimum o cutie poștală la 3.000 de locuitori în mediul urban;
 - minimum o cutie poștală la 20.000 de locuitori în municipiul București.
- *CNPR* a avut obligația de a asigura puncte de acces deservite de personal în care se pot prezenta colete poștale, imprimate și trimiteri de corespondență cu dimensiuni nestandardizate, precum și trimiteri poștale înregistrate, în toate unitățile administrativ-teritoriale de bază (comune sau orașe) având minimum 1.500 de locuitori.
- *CNPR* a avut obligația de a asigura un program cu publicul de 8 ore zilnic la fiecare punct de acces deservit de personal. Au fost permise derogări de la această obligație, numai în cazul în care traficul poștal nu a justificat un program de lucru cu publicul de 8 ore zilnic.
- *CNPR* a avut obligația de a îndeplini anumite cerințe de calitate, reflectate în timpii de livrare a trimerilor poștale, după cum urmează:

a) pentru trimerile de corespondență și imprimatele interne în greutate de până la 2 kg (inclusiv) din cea mai rapidă categorie standard:

85% din numărul total al trimerilor poștale din această categorie trebuie livrate în cel mult o zi lucrătoare de la data depunerii la punctele de acces;

97% din numărul total al trimerilor poștale din această categorie trebuie livrate în cel mult două zile lucrătoare de la data depunerii la punctele de acces;¹

¹ Prin intrarea în vigoare a dispozițiilor Art. I pct. 14 din Ordonanța Guvernului nr. 27/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 13/2013 privind serviciile poștale, aprobată prin Legea nr. 238/2016, obligația CNPR de a îndeplini anumite cerințe de calitate pentru imprimatele interne a încetat la data de 03.09.2016.

b) pentru coletele poștale interne în greutate de până la 10 kg (inclusiv) și cecogramele interne:

85% din numărul total al acestor trimiteri poștale trebuie livrate în cel mult două zile lucrătoare de la data depunerii acestora la punctele de acces;

97% din numărul total al acestor trimiteri poștale trebuie livrate în cel mult patru zile lucrătoare de la data depunerii acestora la punctele de acces.²

c) pentru trimerile poștale intracomunitare din cea mai rapidă categorie standard, ce fac obiectul obligațiilor de serviciu universal (în raport cu fiecare stat membru al Uniunii Europene):

85% din numărul total al trimiterilor poștale din această categorie trebuie livrate în cel mult trei zile lucrătoare de la data depunerii la punctele de acces;

97% din numărul total al trimiterilor poștale din această categorie trebuie livrate în cel mult cinci zile lucrătoare de la data depunerii la punctele de acces.³

- *CNPR* a avut obligația să presteze serviciile poștale astfel încât să garanteze respectarea cerințelor esențiale așa cum sunt definite în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2013 privind serviciile poștale, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 187/2013, cu modificările și completările ulterioare, să ofere serviciile în condiții identice utilizatorilor care se află în condiții comparabile, să ofere serviciile în mod neîntrerupt, cu excepția cazurilor de forță majoră, să fie disponibile în mod nediscriminatoriu tuturor utilizatorilor și să asigure evoluția continuă a serviciilor, în funcție de cerințele tehnice, economice și sociale, precum și adaptarea acestora la cerințele utilizatorilor și să permită accesul persoanelor cu dizabilități la serviciile poștale pentru care a fost desemnată ca furnizor de serviciu universal, în condiții echivalente celor de care beneficiază ceilalți utilizatori.
- *CNPR* a avut obligația de a asigura accesul utilizatorilor, integratorilor și furnizorilor de servicii poștale la rețeaua poștală publică pe care o operează, în condiții de transparentă, obiectivitate și nediscriminare, precum și obligația de a asigura accesul altor furnizori de servicii poștale la serviciile poștale pentru care a fost desemnată ca furnizor de serviciu universal și la elementele de infrastructură a rețelei poștale publice pe care o operează, în măsura necesară furnizării de către aceștia a propriilor servicii poștale, în condiții transparente, proporționale și nediscriminatorii.

² Prin intrarea în vigoare a dispozițiilor Art. I pct. 14 din Ordonanța Guvernului nr. 27/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 13/2013 privind serviciile poștale, aprobată prin Legea nr. 238/2016, obligația CNPR de a îndeplini anumite cerințe de calitate pentru coletele poștale interne în greutate de până la 10 kg (inclusiv) și cecogramele interne a încetat la data de 03.09.2016.

³ Prin intrarea în vigoare a dispozițiilor Art. I pct. 14 din Ordonanța Guvernului nr. 27/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 13/2013 privind serviciile poștale, aprobată prin Legea nr. 238/2016, obligația CNPR are ca obiect doar trimerile de corespondență intracomunitare din sfera serviciului universal din cea mai rapidă categorie standard.

- *CNPR* a avut obligația de a ține evidența contabilă separată, în cadrul contabilității interne de gestiune, prin evidențierea distinctă a activităților din afara sferei serviciului universal de cele aflate în sfera serviciului universal.
- *CNPR* a avut obligația de a practica tarife accesibile, transparente, nediscriminatorii și fundamentate pe costuri. Tarifele practicate au trebuit să fie uniforme pe întreg teritoriul României și să fie supuse aprobării ANCOM, modificarea lor putând fi realizată la propunerea furnizorului de serviciu universal, cu aprobarea ANCOM. Furnizorul de serviciu universal a putut acorda tarife speciale în cazul unui volum mare de trimiteri care fac obiectul serviciilor poștale incluse în sfera serviciului universal, dar cu aplicarea și în acest caz a principiilor transparenței și nediscriminării cu privire la tarife și la condițiile asociate acestora. Criteriile și condițiile în care se aplică aceste tarife speciale au fost, de asemenea, supuse aprobării ANCOM.
- *CNPR* a avut obligația de a lua toate măsurile pentru asigurarea securității poștale, a confidențialității operațiunilor desfășurate la punctele de acces deservite de personal și de a asigura accesul utilizatorilor la rețeaua poștală publică pe care o operează, în condiții de transparență, obiectivitate și nediscriminare.
- *CNPR* a avut obligația să pună la dispoziția utilizatorilor, integratorilor și a furnizorilor de servicii poștale, în mod regulat, informații precise, detaliate și actualizate cu privire la caracteristicile serviciilor poștale pentru care a fost desemnată ca furnizor de serviciu universal, în special informații referitoare la condițiile generale de acces la aceste servicii, precum și la tarifele și cerințele minime de calitate aferente acestor servicii, și totodată obligațiile de a aduce la cunoștința publicului numărul de colectări, respectiv de livrări pe care trebuie să îl efectueze de la fiecare punct de acces, respectiv la fiecare punct de acces și de a publica pe pagina sa de internet și de a pune la dispoziția publicului la toate punctele de acces deservite de personal, a tuturor informațiilor de mai sus precum și a clauzelor contractului cadru.
- *CNPR* a avut obligația de a respecta la încheierea acordurilor privind tarifele terminale pentru trimiterile poștale intracomunitare expediate de pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene către teritoriul României, anumite principii stabilite de cadrul legal și, în cazul în care nu are încheiate asemenea acorduri, de a aplica prevederile acordurilor internaționale în domeniu la care România este parte.

3 Evaluarea costului net

În data de 14.08.2017 *CNPR* a transmis ANCOM o cerere de compensare a costului net însoțită de situația privind costurile, veniturile și capitalul angajat aferente furnizării serviciilor din sfera serviciului universal aferente anului 2016, precum și de „raportul de constatări factice”. Costul net solicitat a fi compensat de către *CNPR* pentru anul 2016 (inclusiv beneficiile intangibile) a fost de **✂ lei**; conform formulei de calcul cuprinse în anexa la Decizia președintelui ANCOM nr. 1158/2013:

$$NC = Nsz + \sum_{i=1}^n Nppi + \sum_{i=1}^n Ndpi + NPT + NR - TV + profit$$

sumele prezentate au fost:

NSZ- furnizare serviciu gratuit	✂
NPPI – diferența rezultată din activitatea de colectare	✂
NDPI – diferența rezultată din activitatea de livrare	✂
NPT - diferența rezultată din activitatea de sortare și transport	✂
NR – alte costuri înregistrate ca urmare a furnizării serviciilor din sfera serviciului universal	✂
TV – beneficii intangibile	✂
PROFIT – rata rezonabilă de rentabilitate aferentă furnizării serviciilor din sfera serviciului universal	✂

În scopul evaluării cererii de compensare transmise de furnizorul de serviciu universal, ANCOM a derulat, cu sprijinul consultanților KPMG Advisory SRL și KPMG Romania SRL (denumiți în continuare KPMG), o analiză detaliată a informațiilor puse la dispoziție de *CNPR*, a datelor și ipotezelor utilizate pentru elaborarea scenariului de bază și a scenariului alternativ. Au fost verificate în detaliu datele și ipotezele utilizate de *CNPR* în procesul de întocmire a cererii de cost net, precum și metodologia și calculul efectiv al costului net. Acolo unde a fost necesar au fost efectuate, în baza unor surse alternative de informații, ajustări asupra datelor, ipotezelor și calculului efectiv al unor parametri, astfel încât suma finală rezultată în urma acestui proces complex să reflecte cu o acuratețe cât mai ridicată valoare costului net aferent furnizării serviciilor din sfera serviciului universal în anul 2016.

4 Determinarea necesarului de puncte de acces deservite de personal, conform obligațiilor ce decurg din calitatea de furnizor de serviciu universal și identificarea punctelor de acces deservite de personal păstrate de CNPR în funcțiune din rațiuni comerciale în anul 2016

Un prim aspect avut în vedere la evaluarea costului net al furnizării serviciilor din sfera serviciului universal a fost verificarea faptului că numărul de puncte de acces deservite de personal necesar îndeplinirii obligațiilor de serviciu universal nu este supraestimat de către CNPR.

Așa cum rezultă din „Raportul de constatări factice”, „CNPR a realizat o analiză a punctelor de acces deservite de personal în unitățile administrativ teritoriale (UAT) de bază, analiza CNPR fiind corelată cu punctele de contact deservite de personal, având în vedere faptul că o subunitate poștală are atât calitatea de punct de acces, cât și de punct de contact. [...] CNPR păstrează în scenariul alternativ subunități poștale care deservește unități administrativ teritoriale cu o populație mai mică de 1.500 locuitori, deși, în conformitate cu prevederile deciziei ANCOM, CNPR nu are această obligație”⁴.

Pentru a determina numărul de puncte de acces deservite de personal operate de CNPR ca urmare a calității de furnizor de serviciu universal, au fost utilizate informații privind situația localităților din România și anume clasificarea pe tipuri de localități precum și numărul de locuitori din fiecare localitate. În acest scop au fost utilizate rezultatele publicate pe pagina de internet a Institutului Național de Statistică aferente recensământului populației efectuat în România în anul 2011. Pentru încadrarea fiecărei localități în categoriile urban/rural a fost utilizată clasificarea localităților din SIRUTA (Sistemul Informatic al Registrului Unităților Teritorial-Administrative) ce are la bază legislația privind organizarea administrativă a teritoriului României (Legea nr. 2/1968 privind organizarea administrativă a teritoriului Republicii Socialiste România, cu modificările și completările ulterioare și Decretul - Lege nr. 38/1990 privind abrogarea Legii nr. 2/1989 referitoare la organizarea administrativă a teritoriului țării). Astfel, pentru scopul analizei punctelor de acces deservite de personal, a fost utilizată clasificarea unităților teritoriale din zona urbană (orașe și localități urbane aflate în subordinea orașelor) și din zona rurală (sate aflate în subordinea comunelor și sate aflate în subordinea orașelor).

Rezultatul acestei metodologii a fost crearea unei baze de date cuprinzând fiecare localitate din România înregistrată în recensământul populației din 2011, cu numărul aferent de locuitori și clasificarea urban/rural. Baza de date astfel identificată a fost reconciliată cu situația de fapt a punctelor de acces deservite de personal din rețeaua CNPR, valabilă la sfârșitul anului 2016.

⁴ „Raportul de constatări factice privind verificarea cererii privind compensarea costului net al furnizării serviciilor din sfera serviciului universal” întocmit de către PKF Finconta S.R.L.

4.1 Identificarea punctelor de acces deservite de personal păstrate de CNPR în funcțiune din rațiuni comerciale și care au înregistrat pierderi în anul 2016

Pentru identificarea punctelor de acces deservite de personal menținute de CNPR în funcțiune în 2016 din rațiuni comerciale, punctul de pornire a fost lista unităților administrativ-teritoriale de bază care îndeplinesc condițiile prevăzute în Decizia președintelui ANCOM nr. 1158/2013 la art. 15 alin. (3) privind obligativitatea CNPR „de a asigura puncte de acces deservite de personal în care se pot prezenta colete poștale, imprimare și trimiteri de corespondență cu dimensiuni nestandardizate, precum și trimiteri poștale înregistrate, în toate unitățile administrativ-teritoriale de bază (comune sau orașe) având minim 1.500 de locuitori.”

Conform evidenței SIRUTA (2011), există 3.181 de unități administrativ-teritoriale de bază (denumite în continuare UAT) (comune sau orașe) în România, dintre acestea un număr de 2.846 UAT au mai mult de 1.500 locuitori, iar un număr de 335 UAT au mai puțin de 1.500 locuitori.

Cu sprijinul consultantului KPMG, ANCOM a identificat următoarele elemente de sensibilitate pentru încadrarea unităților poștale deservite de personal care înregistrează pierderi ca având caracter „comercial” sau „ca urmare a obligației de serviciu universal”:

- Zona deservită - în situația în care un PAD este amplasat la nivelul unui UAT cu mai puțin de 1.500 de locuitori sau în cazul acelor UAT cu mai mult de 1.500 de locuitori în care există mai mult de 1 PAD, în absența unor fundamentări economice riguroase ale CNPR, aceste PAD-uri sunt considerate a fi păstrate în funcțiune din rațiuni comerciale și nu ca urmare a obligației de serviciu universal, astfel:

a) Din lista punctelor de acces deservite de personal operate de CNPR în anul 2016, au fost identificate < PAD-uri localizate pe raza a < UAT cu mai puțin de 1.500 locuitori, dintre care < PAD-uri au înregistrat pierderi în anul 2016 – neexistând obligația legală de a fi menținute în funcțiune pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu universal. Acestea sunt considerate a fi menținute în funcțiune din rațiuni comerciale, justificările prezentate de CNPR nefiind suficient de riguroase și fundamentate economic pentru a demonstra menținerea acestora din obligații ce decurg din calitatea de furnizor de serviciu universal, după cum vom detalia mai jos.

Astfel, CNPR a realizat o analiză de reorganizare a < PAD-uri care deservește UAT-uri sub 1.500 de locuitori. Dintre aceste < PAD-uri analizate, < PAD-uri deservește unități administrativ-teritoriale mai mici de 1.500 de locuitori, iar restul < PAD-uri deservește UAT-uri cu peste 1.500 locuitori. Pentru < de PAD-uri din cele < se solicită compensarea costului net. Totodată, s-au putut observa următoarele:

- Autoritatea nu a putut verifica/confirma selecția celor < PAD-uri (criteriul și/sau eligibilitatea) și nici modalitatea de grupare a lor în cadrul celor < de studii de caz analizate de CNPR;
- Gradul de detaliu al informațiilor operaționale furnizate nu permite determinarea soluției optime de reconfigurare a rutelor din cadrul simulărilor efectuate (a kilometrilor parcurși);
- Considerăm că ipotezele care stau la baza calculului economiilor aferente desființării subunităților poștale analizate nu sunt realiste: prin comasarea/arondarea activității unui PAD desființat la alt PAD nu toate cheltuielile aferente PAD-urilor desființate (cheltuieli cu utilități, chirii) se transferă către PAD-ul care preia activitatea poștală, așa cum este

prezentat în analiza CNPR; astfel că prin comasarea PAD-urilor ar trebui să aibă loc economii de scară.

Pentru exemplificare, în studiul de caz nr. 2 analizat de *CNPR*, se observă că pentru subunitățile poștale desființate, calculul diferențial al cheltuielilor cu utilitățile indică un transfer integral al acestora;

- Considerăm că modalitatea de interpretare a cheltuielilor cu utilitățile rezultate din înființarea unui PAD ca urmare a desființării altor subunități poștale nu este realistă.

Spre exemplu, în situația prezentată în studiul de caz numărul 8 din analiza *CNPR* în care se desființează 3 agenții și un oficiu poștal totalizând cheltuieli cu utilitățile în cuantum de 300 RON, se poate observa că la înființarea unui singur oficiu poștal sunt cuantificate cheltuieli cu utilitățile de 300 RON. Deși CNPR a precizat că se desființează doar agenții și circumscripții (care nu generează cheltuieli cu chiriile și utilitățile), în fapt se desființează și ghișee, oficii și un OPD. În plus, chiriile și utilitățile sunt calculate în funcție de media județeană, care este influențată semnificativ de costul chiriilor din zonele urbane, în timp ce subunitățile analizate sunt cu preponderență rurale, cu costuri de închiriere în general mai mici;

De asemenea, se constată că sumele rezultate în urma formulei de calcul aplicată pentru cuantificarea cheltuielilor cu utilitățile în cadrul oficiilor nou înființate nu corespund cu mediile cheltuielilor cu utilitățile rezultate din analiza informațiilor din SFS primite.

Spre exemplu, în 300, cheltuielile oficiilor poștale cu utilitățile sunt în cuantum de 300 RON iar cheltuielile cu utilitățile medii rezultate din analiza informațiilor din anexa 7 a SFS sunt de 300 RON;

- Se constată că în cadrul analizei, categoria de cheltuieli „Alte costuri” nu este interpretată într-un mod realist la desființarea oficiilor poștale propuse. Pentru cele 300 PAD-uri analizate, cuantumul de cheltuieli din categoria „Alte costuri” înregistrate în situațiile financiare separate 2016 este de peste 300 lei. Considerăm că aceste costuri ar trebui incluse în cadrul analizei de reorganizare într-o anumită proporție, în funcție de natura activității reduse.

Spre exemplu, în cadrul cheltuielilor „Alte costuri”, este inclusă categoria „alte cheltuieli pază și protecție”, costuri care ar trebui reduse în funcție de numărul de PAD-uri reduse. Similar, considerăm necesară reducerea categoriei de cheltuieli „reparații curente clădiri” proporțională cu numărul de PAD-uri desființate;

b) Din analiza punctelor de acces deservite de personal menținute de *CNPR* în funcțiune la nivelul fiecăruia dintre cele 300 UAT cu mai mult de 1.500 de locuitori au fost identificate următoarele cazuri:

- 300 UAT-uri în care nu există niciun PAD, deși există obligația legală de deservire a acestor UAT prin localizarea unui PAD în fiecare UAT din această categorie.;
- 300 UAT-uri (300 PAD) în care există câte un singur PAD, îndeplinind astfel obligația de furnizor de serviciu universal, iar dintre acestea 300 înregistrează pierderi;
- 300 UAT-uri (300 PAD) în care există cel puțin 2 PAD-uri. Pentru identificarea PAD-urilor susceptibile a avea caracter comercial a fost efectuată o analiză detaliată rezultând următoarele:

- $\propto$ UAT-uri ($\propto$ PAD-uri) în care toate PAD-urile sunt profitabile. Dintre cele $\propto$ PAD-uri am considerat:
 - a) $\propto$ PAD-uri cu profitabilitatea cea mai ridicată dar care prestează activități din sfera serviciului universal corespund obligației legale;
 - b) Restul de $\propto$ PAD-uri sunt menținute din rațiuni comerciale.
- $\propto$ UAT-uri ($\propto$ PAD-uri) în care a fost identificată o potențială optimizare/eroare de alocare a costurilor în sensul că profitabilitatea la nivel de UAT este pozitivă dar există PAD-uri în interiorul UAT-ului respectiv care înregistrează pierderi (aceste pierderi sunt însă compensate de profitabilitatea altor PAD-uri din același UAT). Astfel:
 - a) $\propto$ PAD-uri profitabile – câte unul în fiecare din aceste UAT-uri, respectiv PAD-ul cu cea mai ridicată profitabilitate⁵ – corespund obligației legale;
 - b) $\propto$ PAD-uri sunt profitabile, dar depășesc obligația legală (de minimis), fiind menținute în funcțiune din motive comerciale. Dintre cele $\propto$ PAD-uri avem:
 - $\propto$ PAD-uri unde au fost prestate servicii din sfera serviciului universal (trimiteri colectate și/sau livrate);
 - $\propto$ PAD-uri unde nu au fost prestate servicii din sfera serviciului universal;
 - c) $\propto$ PAD-uri neprofitabile de pe raza acestor UAT sunt menținute în funcțiune din rațiuni comerciale.
- $\propto$ UAT-uri ($\propto$ PAD-uri) care înregistrează pierdere la nivel de rezultat net/cumulat al profitabilității PAD-urilor de pe raza acestor UAT. Dintre acestea:
 - a) un număr de $\propto$ PAD-uri – câte unul în fiecare din aceste UAT-uri, respectiv PAD-ul cu cea mai redusă pierdere dar care prestează activități din sfera serviciului universal - corespund obligației legale;
 - b) restul de $\propto$ PAD-uri depășesc această obligație, fiind menținute în funcțiune din rațiuni comerciale - dintre acestea, un număr de $\propto$ PAD-uri înregistrează pierderi.
- Serviciile prestate în cadrul punctelor de acces deservite de personal (denumite în continuare PAD) - în măsura în care în anumite PAD-uri sunt prestate doar servicii de natură comercială (de exemplu: pensii plătite la ghișeu sau distribuite de către factorii poștali, încasare facturi etc.), aceste PAD-uri pot fi considerate ca fiind păstrate în funcțiune din rațiuni comerciale și nu ca urmare a obligației de serviciu universal - au fost identificate $\propto$ astfel de PAD-uri, din care $\propto$ înregistrează pierderi la nivelul anului 2016, dintre care $\propto$ menținute în funcțiune ca urmare a obligației stabilite de dispozițiile art. 15 alin. (3) din Decizia președintelui ANCOM nr. 1158/2013, iar restul de $\propto$ menținute în funcțiune din rațiuni comerciale;

⁵ Identificarea PAD-ului ca obligație de serviciu universal s-a făcut, în lipsa altor cerințe legale privind densitatea acoperirii geografice, pe baza criteriului economic, respectiv PAD-ul cu cea mai ridicată profitabilitate/cea mai mică pierdere dar care prestează activități din sfera serviciului universal este considerat ca fiind cel menținut în funcțiune din obligație legală decurgând din calitatea de furnizor de serviciu universal.

- Elemente de cost înregistrate în cadrul fiecărui punct de acces deservit de personal – considerăm că acele PAD-uri care nu înregistrează cheltuieli direct legate de prestarea de servicii din sfera serviciului universal (cheltuielile cu oficianții sau cheltuielile cu factorii sunt egale cu 0) sunt menținute în funcțiune de *CNPR* din rațiuni comerciale și nu ca urmare a obligației de serviciu universal – au fost identificate ✕ astfel de PAD-uri, toate înregistrând pierderi la nivelul anului 2016;
- Elemente de venit înregistrate de fiecare punct de acces deservit de personal - în măsura în care anumite PAD-uri nu înregistrează venituri din prestarea de servicii din sfera serviciului universal (de exemplu: venituri din trimiteri de corespondență și colete), aceste PAD-uri sunt păstrate în funcțiune din rațiuni comerciale și nu ca urmare a obligației de serviciu universal – a fost identificat ✕ PAD care înregistrează pierderi la nivelul anului 2016;
- Program de lucru peste 8 ore/zi (40 ore/săptămână) - în măsura în care anumite PAD-uri au un program de lucru mai mare de 40 ore/săptămână, aceste PAD-uri sunt considerate a fi menținute în funcțiune de *CNPR* din rațiuni comerciale și nu ca urmare a obligației de serviciu universal – au fost identificate ✕ astfel de PAD-uri neprofitabile, dintre care ✕ menținute în funcțiune ca urmare a obligației stabilite de dispozițiile art. 15 alin. (3) din Decizia președintelui ANCOM nr. 1158/2013, iar restul de ✕ PAD-uri menținute în funcțiune din rațiuni comerciale.

În urma analizei pe baza elementelor prezentate anterior au fost identificate următoarele categorii de puncte de acces deservite de personal:

#	Tip puncte de acces deservite de personal	Număr puncte de acces deservite de personal
1.	Puncte de acces menținute în funcțiune dar care nu au nici o prestație din sfera serviciului universal	✕
2.	Puncte de acces menținute în funcțiune dar care nu înregistrează cheltuieli aferente serviciilor din sfera serviciului universal	✕
3.	Puncte de acces menținute în funcțiune dar care nu înregistrează venituri aferente serviciilor din sfera serviciului universal	✕
4.	Puncte de acces menținute în funcțiune în unități administrativ teritoriale cu o populație mai mică de 1.500 de locuitori și care înregistrează pierderi	✕
5.	Puncte suplimentare de acces menținute în funcțiune în unități administrativ teritoriale cu o populație mai mare de 1.500 de locuitori și care înregistrează pierderi	✕
6.	Puncte de acces menținute în funcțiune în unități administrativ teritoriale care au un program de lucru săptămânal mai mare de 40 de ore.	✕

Eliminând duplicatele (punctele de acces deservite de personal care îndeplinesc cumulativ mai mult de o condiție din cele enumerate mai sus), a rezultat un total de ✕ **puncte de acces deservite de personal, care înregistrează pierderi, menținute în funcțiune de către**

CNPR din rațiuni comerciale. Dintre acestea, pentru < PAD-uri CNPR a solicitat compensarea costului net.

În ceea ce privește susținerea CNPR privind faptul că punctele de acces deservite de personal îndeplinesc și rolul de puncte de contact, operarea lor fiind astfel justificată de constrângerile operaționale legate de obligația legală de a asigura, în fiecare localitate de pe teritoriul României, cel puțin o colectare de la fiecare punct de acces și cel puțin o livrare la fiecare adresă indicată, în fiecare zi lucrătoare, dar nu mai puțin de 5 zile pe săptămână⁶, se impun următoarele precizări:

Conform prevederilor art. 15 alin. (3) din Decizia președintelui ANCOM nr. 1158/2013, CNPR are obligația de a asigura puncte de acces deservite de personal în care se pot prezenta colete poștale, imprimate și trimiteri de corespondență cu dimensiuni nestandardizate, precum și trimiteri poștale înregistrate, în toate unitățile administrativ-teritoriale de bază (comune sau orașe) având minim 1.500 de locuitori.

Prin urmare, din modul de redactare al acestei norme, obligația impusă CNPR este îndeplinită prin organizarea a minim unui punct de acces deservit de personal în cadrul unei unități administrativ-teritoriale de bază având minim 1.500 de locuitori. Tocmai prin nereglementarea unei anumite densități, cerința de a asigura puncte de acces în toate unitățile administrativ-teritoriale de bază având minim 1.500 de locuitori este îndeplinită prin punerea la dispoziția publicului chiar și numai a unui punct de acces deservit de personal în respectiva unitate. Astfel, lipsa unei densități reglementate nu este echivalentă cu libertatea CNPR de a menține orice număr de puncte de acces deservite de personal pe care aceasta l-ar considera de cuviință, fără a justifica necesitatea existenței acestora pentru îndeplinirea celorlalte obligații ce decurg din calitatea de furnizor de serviciu universal.

În extremis, afirmația CNPR presupune că dacă aceasta și-ar dubla numărul de puncte de acces deservite de personal și ar înregistra pierderi la toate aceste puncte de acces, costurile aferente ar fi eligibile pentru a fi compensate.

În legătură cu reglementarea numărului de puncte de contact, aceasta se realizează prin dispozițiile art. 15 alin. (1) din Decizia președintelui ANCOM nr. 1158/2013, fiind necesar ca CNPR să asigure un punct de contact în fiecare localitate de pe teritoriul României, sintagma "*deservite de personal*" lipsind din textul acestei norme, ca și cerința ca acest punct de contact să fie permanent. Prin urmare, livrarea trimiterilor poștale nu trebuie realizată în mod obligatoriu prin intermediul unui punct de contact deservit de personal. Această concluzie se menține și în cazul interpretării prin coroborarea textelor art. 9 alin. (2) și art. 15 alin. (1) din Decizia președintelui ANCOM nr. 1158/2013, livrarea potrivit primului text legal amintit putând fi realizată la oricare punct de contact din proximitatea destinatarului, nefiind impusă obligația ca această livrare să se efectueze la un punct de contact amplasat în localitatea unde are locuința sau sediul destinatarul.

ANCOM a efectuat, de asemenea, o analiză comparativă a punctelor de acces deservite de personal menținute în funcțiune de CNPR în 2016 și respectiv în 2015. Astfel, am constatat că în anul 2016 au fost desființate un număr de < de PAD-uri care se regăseau în 2015 în lista

⁶ Decizia președintelui ANCOM nr. 1158/2013, art.6 coroborat cu art. 15.

CNPR de puncte de acces deservite de personal menținute în funcțiune ca urmare a obligațiilor ce decurg din calitatea de furnizor de serviciu universal, conform afirmațiilor *CNPR*. Din explicațiile prezentate de *CNPR* la solicitarea ANCOM, principalele motive de desființare a unor unități pe care aceasta a susținut că le menținea ca urmare a obligațiilor impuse de calitatea de furnizor de serviciu universal desemnat au fost legate de vacantarea posturilor din respectivele unități, particularitățile socio-economice și de activitatea slabă din punct de vedere al prestațiilor la nivelul acestora. Astfel, ANCOM constată că respectivele unități nu erau menținute de *CNPR* în funcțiune ca urmare a obligațiilor sus-menționate, așa cum susține aceasta (caz în care nu ar fi trebuit desființate, obligațiile furnizorului de serviciu universal nemodificându-se în 2016 față de 2015), ci din rațiuni de ordin operațional/comercial (de ex. ✂, după cum rezultă din răspunsul la solicitarea de clarificări transmis de CNPR în data de 17 ianuarie 2018.).

În concluzie, în anul 2016 *CNPR* a menținut în funcțiune din rațiuni comerciale și nu ca urmare a obligațiilor ce decurg din calitatea de furnizor de serviciu universal, un număr de ✂ puncte de acces deservite de personal care au înregistrat pierderi.

5 Analiza scenariului de bază

Conform metodologiei de calcul al costului net al furnizării serviciului universal, *CNPR* are obligația de a elabora un scenariu de bază care *„reflectă condițiile de operare și costurile înregistrate în cazul în care sunt furnizate serviciile din sfera serviciului universal ca urmare a obligației legale de furnizare a acestora.”*

Cererea de compensare a costului net aferent anului 2016 a fost însoțită de „raportul de constatări factice”.

Subliniem faptul că în acest „raport de constatări factice” nu a fost verificat faptul că informațiile cuprinse în scenariul de bază au ca sursă Situațiile Financiare Separate auditate pentru anul 2016, așa cum ANCOM a solicitat, ci *„faptul că situațiile legate de costul net au fost bazate pe date financiare extrase direct din situațiile financiare statutare la 31 decembrie 2016 sau pe situații extracontabile extrase de CNPR din sistemul contabil/operațional pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016 iar cheile de alocare și procedurile de colectare folosite respectă principiile și criteriile de calcul și evidență separată a costurilor, veniturilor și capitalului angajat”*.

Cu referire la scenariul de bază întocmit de către *CNPR*, PKF Finconta S.R.L. a constatat că *„veniturile și cheltuielile sunt alocate pe oficii poștale în conformitate cu metodologia descrisă la capitoul 6 din cererea de compensare”*. De asemenea, ca urmare a verificărilor realizate asupra unui număr de 3 subunități poștale selectate, auditorul a constatat, pentru 3 dintre acestea, diferențe între datele incluse în documentele contabile primare și datele preluate și utilizate în balanțele de gestiune și la întocmirea situațiilor incluse în cererea de compensare a costului net aferent anului 2016.

Autoritatea a verificat dacă scenariul de bază a fost elaborat de către *CNPR* în concordanță cu Situațiile Financiare Separate aferente anului 2016, atât în ceea ce privește datele utilizate cât și alocările și ajustările realizate pentru calculul costului net.

5.1 Reconcilierea sumelor din scenariul de bază cu Situațiile Financiare Separate aferente anului 2016

În urma verificărilor, s-a constatat că informațiile din scenariul de bază nu au ca sursă de date Situațiile Financiare Separate auditate aferente anului 2016, ci un set de rapoarte independente de Situațiile Financiare Separate, emise lunar de departamentul IT al *CNPR* din sistemele de evidență contabilă separată la nivel de centru de cost, rapoarte la care se adaugă un set de prelucrări manuale pentru repartizarea costurilor și veniturilor înregistrate pe alte centre administrative și respectiv pentru gruparea costurilor și veniturilor pe categorii (relativ) omogene. Totuși, lista unităților poștale neprofitabile, precum și informațiile despre categoriile principale de costuri și venituri corespunzătoare lor sunt prezentate atât în Tabelele 1 - 3 (Anexa 9) care însoțesc Cererea de compensare a costului net, cât și în Anexa 7 care însoțește Situațiile Financiare Separate - conform prevederilor Deciziilor președintelui ANCOM nr. 1158/2013 și respectiv nr. 1159/2013 - și reprezintă astfel elementul de legătură între cele două exerciții de alocare.

Pentru a verifica dacă informațiile/sumele din scenariul de bază se reconciliază cu cele din Situațiile Financiare Separate auditate aferente anului 2016, au fost reconstituite alocările de costuri și venituri pe categoriile omogene de venituri și cheltuieli prezentate în cererea de cost net întocmită de *CNPR*, plecând de la balanțele contabile aferente fiecărei luni din anul 2016. Au fost realizate următoarele reconcilieri:

- Reconcilierea sumelor alocate conform scenariului de bază prezentat de *CNPR* în cererea de compensare a costului net cu sumele provenite din balanțele lunare ale *CNPR* pentru anul 2016, cu următoarele concluzii:
 - nu au fost identificate diferențe în ceea ce privește totalul de venituri alocate; astfel, în scenariul de bază prezentat de *CNPR* sunt alocate totalitatea veniturilor înregistrate în balanțele contabile lunare pe parcursul anului 2016;
 - au fost identificate diferențe în ceea ce privește totalul de cheltuieli alocate; mai exact, totalul cheltuielilor alocate conform scenariului de bază prezentat de *CNPR* a fost de 30 lei, comparativ cu totalul cheltuielilor înregistrate în balanțele lunare de gestiune ale *CNPR* în suma de 20 lei, rezultând o diferență de 10 lei.

Astfel, în urma acestei reconcilieri s-a constatat o diferență totală de 30 lei, reprezentând costuri cu auditul de calitate aferent anului 2016, serviciu prestat și facturat în 2017⁷, aceste cheltuieli fiind prezente atât în alocările din cererea de compensare a costului net cât și din Situațiile Financiare Separate.

- Reconcilierea sumelor alocate în scenariul de bază prezentat de *CNPR* în cererea de compensarea a costului net cu sumele din Situațiile Financiare auditate ale anului 2016, cu următoarele concluzii:
 - nu au fost identificate diferențe în ceea ce privește totalul de cheltuieli și de venituri alocate;
 - nu au fost identificate diferențe în ceea ce privește totalul de elemente de venituri excluse și totalul de elemente de cheltuieli excluse.

5.2 Verificarea parametrilor și a elementelor luate în considerare în scenariul de bază

• Evidența contabilă a cheltuielilor și veniturilor

În scenariul de bază, activitatea poștală din anul 2016 este analizată lunar la nivelul celor 30 de puncte de acces deservite de personal menținute în funcțiune de *CNPR* în 2016 și prezentată la nivel agregat pentru întreg anul 2016 pentru fiecare dintre aceste puncte de acces; conform *CNPR*, acest nivel de detaliu a fost posibil datorită faptului că în anul 2016 în sistemele de gestiune contabilă ale *CNPR* a fost ținută evidență contabilă separată pentru fiecare dintre aceste puncte de prezență (centre de cost).

Evidența contabilă a cheltuielilor și veniturilor înregistrate la nivelul fiecărei subunități poștale (centru de cost) include totalitatea costurilor și veniturilor înregistrate și/sau atribuibile

⁷ Se constată, de asemenea, că în Tabelul 23, pag. 51 din Cerea de Cost Net - însumarea liniilor 1, 2 și 3 totalizează 30 lei – Servicii de monitorizare și auditare a timpilor de circulație aferente anului 2016.

unității poștale, respectiv atât elementele de cost și venit corespunzătoare prestării serviciilor din sfera serviciului universal, cât și elemente de cost și venit corespunzătoare prestării serviciilor poștale din afara serviciului universal și/sau serviciilor prestate pe bază de contracte comerciale (de ex: încasare facturi, distribuire pensii/drepturi sociale, distribuire facturi de utilități, distribuire notificări etc.).

Însă, elementele de cost din scenariul de bază nu sunt prezentate în corespondență cu tipul de serviciu prestat, respectiv cu veniturile provenite din prestarea acestor servicii, ci sunt evidențiate la nivel de categorii de costuri omogene (grupare detaliată în *Anexa 3 a cererii de compensare a costului net - Situația cheltuielilor grupate pe categorii de cheltuieli*), valori totale corespunzătoare fiecărui centru de cost.

De exemplu, categoria de costuri salariale este prezentată pentru fiecare centru de cost la nivel total, fără a fi efectuată o separare pe categorii de angajat corespunzătoare tipului de activitate prestată (activitate de colectare – oficianți, activitate de livrare – factori poștali etc.) și/sau fără o separare a costurilor salariale în funcție de tipul de serviciu prestat (de ex.: colectare/distribuie trimiteri poștale din sfera serviciului universal vs. colectare/distribuie trimiteri din afara sferei serviciului universal și/sau prestații comerciale).

În concluzie, scenariul de bază include atât parametri aferenți obligației de serviciu universal cât și elemente care sunt determinate de constrângerile operaționale ale CNPR, constrângeri care derivă din alte obligații care i-au fost impuse sau pe care și le-a asumat în raport cu serviciile din afara sferei serviciului universal.

- **Analiza de profitabilitate a punctelor de acces deservite de personal CNPR**

Conform Anexei la Decizia președintelui ANCOM nr. 1158/2013 (Calculul costului net al furnizării serviciului universal):

„Pentru calculul costului net, CNPR va utiliza și va transmite către ANCOM, în scopul verificării acestuia, următoarele informații:

[...]

j) lista unităților poștale neprofitabile datorită furnizării serviciilor din sfera serviciului universal și lista unităților poștale operaționale cu menționarea următoarelor elemente:

- *informații despre costurile și veniturile unităților poștale neprofitabile, conform tabelului 1 din Anexă;*

[...]

- *situația costurilor aferente unităților poștale neprofitabile pe categorii, în conformitate cu tabelul 3 din Anexă; ”*

Conform cererii de compensare a costului net aferent anului 2016 redactată de CNPR :

„O subunitate poștală este considerată a fi neprofitabilă dacă furnizarea serviciilor prin intermediul acesteia a generat o pierdere, adică în cazul în care $C_u > V_u$, unde C_u este costul subunității poștale, iar V_u este venitul aferent aceleiași unități.”

Astfel, în ceea ce privește **analiza de profitabilitate** a fiecărui punct de acces deservit de personal, efectuată de CNPR, se constată că **nu a fost identificată profitabilitatea**

specifică activității de furnizare a serviciilor din sfera serviciului universal, ci rezultatul net/agregat al prestării tuturor tipurilor de servicii *CNPR*.

În conformitate cu prevederile Anexei la Decizia președintelui ANCOM nr. 1158/2013, *„Pentru calculul costului net, CNPR va utiliza și va transmite către ANCOM, în scopul verificării acestuia, următoarele informații: [...] j) lista unităților poștale neprofitabile datorită furnizării serviciilor din sfera serviciului universal[...]”*.

Realizarea de către CNPR a acestei defalcări, precum și respectarea principiului cauzalității și proporționalității în stabilirea corespondenței între veniturile realizate și cheltuielile generate de prestarea fiecărui tip de serviciu universal și/sau non-universal, ar fi permis izolarea influențelor asupra costurilor datorate aspectelor care nu sunt determinate de obligațiile ce decurg din serviciul universal și o analiză mai fidelă a scenariului alternativ, pornind de la aceste informații.

De exemplu, în determinarea necesarului de forță de muncă - necesar factori poștali distribuitori - sunt luate în calcul atât necesarul de forță de muncă pentru parcurgerea distanței de distribuire cât și necesarul de forță de muncă pentru distribuirea, respectiv achitarea efectivă a prestațiilor la adresele vizitate, fără a se face o separare între activitatea de livrare a trimiterilor ce fac obiectul serviciului universal și celelalte tipuri de prestații. Astfel, costurile comune celor două tipuri de prestații/activități (de ex. costuri salariale cu factorii poștali distribuitori) sunt prezentate în scenariul de bază la nivel agregat, fapt care face imposibilă evaluarea profitabilității serviciului universal la nivel de unitate poștală, separat de profitabilitatea agregată rezultată din furnizarea tuturor tipurilor de servicii (poștale și non-poștale).

CNPR a justificat abordarea propusă prin prisma avantajului reprezentat de repartizarea cheltuielilor cauzate de operarea rețelei poștale în condițiile impuse de calitatea de furnizor de serviciu universal, la un portofoliu de servicii extins cu servicii profitabile din afara sferei serviciului universal. Cu toate acestea, pentru că nu a fost cuantificată corespondența dintre volumul de activitate, respectiv consumul de resurse, corespunzător prestării serviciilor - poștale și non-poștale - din afara serviciului universal și veniturile provenite din prestarea acestor categorii de servicii la nivelul fiecărei unități poștale prezentate, nu a putut fi evaluat efectul net al acestei abordări asupra profitabilității serviciilor din sfera serviciului universal.

Astfel, nu poate fi confirmat faptul că oficiile poștale declarate neprofitabile și care fac obiectul cererii de cost net sunt neprofitabile din cauza prestării serviciilor care fac obiectul serviciului universal și/sau care este profitabilitatea prestării serviciilor din sfera serviciului universal la nivelul fiecărei unități/subunități poștale.

De asemenea, *„raportul de constatări faptice”* indică și existența unor neconcordanțe între anumite elemente de venituri și cheltuieli prezentate în scenariul de bază din Cererea de Cost Net și datele din documentele primare (inclusiv număr prestații). Pentru că aceste elemente sunt folosite ca și chei de alocare în scenariul de bază, neconcordanțele identificate de auditor ar putea avea impact în calculul de profitabilitate, respectiv în definirea listei de subunități poștale neprofitabile.

- **Nivelul de eficiență operațională și a costurilor**

Scenariul de bază reflectă realitatea operațională a *CNPR*, așa cum este înregistrată în evidențele contabile (balanța contabilă) la nivel de (sub)unitate poștală. Acest lucru nu exclude însă posibilitatea existenței unor **ineficiențe operaționale**, cum ar fi existența unui număr de puncte de acces deservite de personal care nu sunt justificate exclusiv de obligațiile rezultate din calitatea de furnizor de serviciu universal. Aceste ineficiențe potențiale au fost identificate și prezentate în cadrul punctului 4 de mai sus „*Determinarea necesarului de puncte de acces conform obligațiilor ce decurg din calitatea de furnizor de serviciu universal și identificarea punctelor de acces păstrate de CNPR în funcțiune din rațiuni comerciale în anul 2016*”. Astfel, au fost identificate un număr de 3 de puncte de acces deservite de personal care au înregistrat pierderi în anul 2016 și care au fost menținute în funcțiune din rațiuni comerciale.

6 Analiza scenariului alternativ

Conform metodologiei de calcul al costului net, scenariul alternativ reprezintă o simulare a condițiilor de operare și a costurilor care ar fi înregistrate în situația în care nu ar exista obligația de furnizare a serviciilor din sfera serviciului universal. Astfel, este necesar ca ipotezele pe care *CNPR* își bazează dezvoltarea scenariului alternativ să fie justificate astfel încât să se asigure că acestea sunt raționale și pot fi puse în practică.

CNPR a determinat impactul absenței obligației de serviciu universal asupra următoarelor categorii de venituri și cheltuieli:

#	Descriere	Impact
1	Oficii poștale urbane	
	Cheltuieli salariale	✂
	Cheltuieli cu tichetele de masă	✂
2	Ghișee exterioare urbane	
	Cheltuieli salariale	✂
	Cheltuieli cu tichetele de masă	✂
3	Oficii poștale rurale	
	Cheltuieli salariale	✂
	Cheltuieli cu tichetele de masă	✂
4	Ghișee ext. rurale-factori poștali	
	Cheltuieli salariale	✂
	Cheltuieli cu tichetele de masă	✂
5	Ghișee exterioare rurale transformate în agenții	
	Reduceri cheltuieli salariale	✂
	Reduceri tichete de masă	✂
	Alte cheltuieli (chirii, utilități, etc.)	✂
	Creșteri salariale	✂
	Creșteri cheltuieli tichete de masă	✂
6	Agenții poștale	
	Reduceri cheltuieli salariale	✂
	Creșteri cheltuieli salariale	✂

#	Descriere	Impact
	Creșteri cheltuieli cu tichetele de masă	✂
7	Factori de circumscripție rurală	
	Reduceri cheltuieli salariale	✂
	Reduceri cheltuieli cu tichetele de masă	✂
8	Transport	
	Reduceri cheltuieli salariale	✂
	Reduceri cheltuieli cu tichetele de masă	✂
	Reduceri cheltuieli din reconfigurarea rețelei de transport	✂
9	Respectarea obiectivelor de calitate	✂
10	Evidența contabilă separată	✂
11	Serviciul intern prioritar	✂
12	Serviciul intern express	✂
13	Presa cotidiană	✂
14	Cost prorata TVA	✂
15	Venituri business - prorata TVA	✂
16	Licență transport	✂
17	Cheltuieli variabile	✂
	Profit rezultat din modificarea capitalului angajat	✂
	Cecograme	✂
	Total cost net	✂

ANCOM a verificat acuratețea sumelor prezentate mai sus și incluse de *CNPR* în cererea de compensare a costului net prin verificarea ipotezelor folosite de către *CNPR* și a acurateții calculelor efectuate, așa cum au fost ele incluse în fișierele suport pregătite de *CNPR* și a informațiilor suplimentare obținute de la *CNPR* pe parcursul perioadei de analiză a cererii de compensare, astfel:

- a fost verificată credibilitatea și viabilitatea operațională și comercială a fiecărei ipoteze;
- a fost verificată aplicabilitatea fiecărei ipoteze, respectiv includerea tuturor modificărilor/efectelor pe care le implică fiecare ipoteză utilizată asupra cererii și utilizatorilor, precum și realismul și coerența acestora;
- au fost evaluate din punct de vedere al rezonabilității și aplicabilității practice ipotezele privind modificarea rețelei poștale, a structurii și a fluxurilor operaționale;

- au fost evaluate implicațiile financiare ale ipotezelor utilizate asupra nivelului costurilor, veniturilor și profitabilității *CNPR*;
- a fost verificată existența ajustărilor privind parametrii de calitate în scenariul alternativ față de scenariul de bază.

Analiza ANCOM privind modalitatea de calcul a costului net (Tabelele 3 și 4) a indicat faptul că se înregistrează economii de cheltuieli cu chirii și utilități aferente activității de sortare, ceea ce nu pare a corespunde ipotezelor utilizate în scenariul alternativ.

În urma analizării tuturor acestor informații, am identificat necesitatea efectuării unor ajustări asupra ipotezelor/calculului efectuate de *CNPR*.

6.1 Ipoteze avute în vedere de către *CNPR* în pregătirea scenariului alternativ

Din cele 3 subunități poștale ale *CNPR* (fără subunitatea în regim de franciză Domino, PR și FT), respectiv oficii poștale urbane și rurale, ghișee exterioare urbane și rurale, agenții poștale rurale și circumscripții poștale rurale, în funcțiune în luna decembrie 2016, în absența obligației de serviciu universal, *CNPR* simulează condițiile de operare și costurile asociate pentru un număr de 3 subunități poștale (3%), localizate în urbanul mic (3 subunități poștale) și în rural (3 subunități poștale). Ipotezele avute în vedere în construirea scenariului alternativ sunt detaliate în continuare.

6.1.1 Considerații geografice

Descrierea ipotezei conform cererii de compensare cost net 2016

În scenariul alternativ, *CNPR* asigură:

- a) acoperirea geografică (în fiecare localitate populată de pe teritoriul României, conform aprobării ANCOM din anul 2015 transmise prin adresa nr. SC-DER-14028/15.05.2015) pentru toată gama de servicii și produse prevăzute în oferta *CNPR* valabilă în luna decembrie 2016;
- b) prezența prin puncte de acces deservite de personal și puncte de contact proprii în toate localitățile în care, în luna decembrie 2016, erau organizate subunități poștale;
- c) livrarea, în cazul adreselor situate în extravilanul localităților, la punctele de contact ale *CNPR* din localitățile respective sau către o persoană desemnată de către destinatar și comunicată în scris *CNPR*, care are domiciliul în intravilanul localității, respectându-se acordul ANCOM valabil în anul 2014 și stipulat în Regulile aplicabile serviciilor poștale incluse în sfera serviciului universal aprobate de ANCOM (conform prevederilor de la art. 6 din Decizia președintelui ANCOM nr. 1158/2013).

Ajustări ANCOM

Conform concluziilor analizei prezentate la punctul 4.1 de mai sus, a rezultat un număr de 3 PAD-uri pe care CNPR le-a menținut în funcțiune din rațiuni comerciale în anul 2016, și nu din obligațiile legale ce decurg din calitatea de furnizor de serviciu universal. Din cele 3 PAD-uri identificate ca fiind menținute în funcțiune din rațiuni comerciale au fost extrase cele pentru care CNPR a solicitat compensare în cererea de cost net, rezultând un număr de 3 PAD-uri.

Pentru acestea CNPR a calculat un cost net de 3 Lei, cost neeligibil pentru compensare.

6.1.2 Frecvența prestării serviciilor

Descrierea ipotezei conform cererii de compensare cost net 2016

În scenariul alternativ, CNPR menține frecvența prestării serviciilor (livrare și colectare) în mediul urban mare (reședințe de județ și Municipiul București), reducând frecvența în mediul urban mic (restul localităților urbane) la 4 zile lucrătoare pe săptămână și respectiv 3 zile lucrătoare pe săptămână în mediul rural, inclusiv în localitățile situate în condiții geografice excepționale. În cazul localităților situate în Delta Dunării s-a menținut frecvența colectării respectiv livrării din scenariul de bază.

În consecință, CNPR a calculat o serie de reduceri de costuri, generată de această reducere a frecvenței prestării serviciilor.

De asemenea, CNPR calculează o reducere a veniturilor în valoare de 3 lei datorată reducerii frecvenței prestării serviciilor, dar nu cuantifică o reducere corespunzătoare a cheltuielilor variabile economisite ca urmare a reducerii volumului de activitate.

Analiză ANCOM

Pe baza situațiilor financiare separate am extras cheltuielile variabile aferente produselor pentru care CNPR estimează o pierdere de venituri și am cuantificat **o reducere proporțională de cheltuieli variabile în valoare de 3 lei.**

Deși, în practică, reducerea frecvenței prestării serviciilor poate avea un efect direct în reducerea pierderilor înregistrate la nivelul rețelei poștale, în scenariul alternativ comparativ cu scenariul de bază, această ipoteză este analizată de CNPR împreună cu ipoteza conform căreia volumul prestațiilor rămâne nemodificat (cu excepția prestațiilor din servicii interne prioritare, expres și abonamente presă). Coroborat cu utilizarea timpului de lucru de 3% al factorilor poștali (în scenariul de bază), putem concluziona că o reducere a frecvenței prestării de la 5 la 4 zile pe săptămână în mediul urban mic și de la 5 la 3 zile pe săptămână în rural poate genera o încărcare dublă din punctul de vedere al volumului prestațiilor zilnice ce trebuie efectuate de factorii poștali, în scenariul alternativ în ziua de vineri pentru mediul urban mic și în zilele de miercuri și vineri pentru rural.

Totuși, în urma informațiilor furnizate de CNPR și a analizării informațiilor suplimentare furnizate în legătură cu normarea factorilor poștali, putem concluziona că gradul de încărcare al factorilor poștali nu este 3% (în scenariul de bază) și permite livrarea volumelor suplimentare în

zilele de vineri pentru mediul urban mic și în zilele de miercuri și vineri pentru rural, fără depășirea timpului de lucru legal.

În plus, așa cum este menționat și în „raportul de constatări factice”, „[...] reducerile aferente cheltuielilor cu transportul au fost calculate la nivel de OZP, modificând itinerariile de transport pentru a se putea efectua distribuirea conform ipotezelor din scenariul alternativ, această analiză nefiind realizată la nivel de subunitate neprofitabilă conform Deciziei președintelui ANCOM nr. 1158/2013. Economia obținută pentru agenții de transport valori nu ține cont de raportul dintre normat și efectiv, pentru a se asigura aplicarea corectă a formulei de calcul pentru economia în necesarul de personal, așa cum este aceasta prezentată în metodologia de întocmire a cererii de compensare a costului net⁸. În lipsa informațiilor privind defalcarea economiei de cheltuieli de transport calculată de CNPR în scenariul alternativ (în sumă totală de 3,4 lei) pe fiecare subunitate neprofitabilă, nu poate fi identificată existența unor astfel de economii cuantificate la nivelul oficiilor poștale menținute în funcțiune din rațiuni comerciale (de altfel, chiar CNPR a atribuit economii de cheltuieli de transport unor subunități poștale pentru care ipoteza de lucru în scenariul alternativ coincide cu cea din scenariul de bază – de exemplu, oficiul poștal 3,4, pentru care CNPR menține frecvența colectării și livrării din scenariul de bază).

6.1.3 Produse și servicii

Descrierea ipotezei conform cererii de compensare cost net 2016

În scenariul alternativ, CNPR continuă să furnizeze aceleași produse și servicii ca și în scenariul de bază și, în consecință, nu există nici un impact asupra costului net.

Analiză ANCOM

Întrucât în cadrul scenariului alternativ CNPR va continua să furnizeze aceleași produse și servicii ca în scenariul de bază, concluzionăm că nu există niciun impact asupra costului net din acest punct de vedere.

6.1.4 Tarife

Descrierea ipotezei conform cererii de compensare cost net 2016

Conform cererii de compensare a costului net, în scenariul alternativ CNPR menține aceleași tarife ca și în scenariul de bază. Totuși, în scenariul alternativ, tarifele aferente serviciilor din sfera serviciului universal nu mai sunt scutite de TVA.

Analiză ANCOM

Întrucât scutirea serviciilor din sfera serviciului universal este un drept atribuibil calității de furnizor de serviciu universal, în scenariul alternativ, prin pierderea acestei calități,

⁸ „Raportul de constatări factice privind verificarea cererii privind compensarea costului net al furnizării serviciilor din sfera serviciului universal” întocmit de către PKF Finconta S.R.L., pagina 8

concluzionăm ca serviciile din sfera serviciului universal nu mai sunt scutite de TVA și vor deveni purtătoare de TVA. Efectele modificării tarifelor ca urmare a eliminării scutirii de TVA au fost cuantificate în cadrul Capitolului 7 - Beneficii intangibile.

6.1.5 Calitatea serviciului

Descrierea ipotezei conform cererii de compensare cost net 2016

Referitor la calitatea serviciului, în cererea de compensare, *CNPR* a cuantificat doar sumele legate de evaluarea și auditarea măsurii în care cerințele de calitate a serviciului impuse de calitatea de furnizor de serviciu universal au fost îndeplinite pe parcursul anului 2016, inclusiv cele legate de determinarea fluxului real corespunzător trimitărilor interne și intracomunitare de corespondență în greutate de până la 2 kg din cea mai rapidă categorie standard și auditarea rezultatelor acestei determinări. Rezultă astfel o economie de cheltuieli în scenariul alternativ în sumă de 3< lei.

Analiză ANCOM

Constatăm că, în lipsa calității de furnizor de serviciu universal, nu mai sunt aplicabile obligațiile prevăzute în Decizia președintelui ANCOM nr. 1158/2013 și astfel nu mai există obligația legală de evaluare de către un organism independent a respectării cerințelor minime de calitate, această ipoteză fiind, în consecință, validă.

Având în vedere că în scenariul alternativ nivelul parametrilor de calitate nu este ajustat de *CNPR* față de scenariul de bază (cerințele de calitate impuse furnizorului de serviciu universal sunt îndeplinite într-o măsură redusă atât în scenariul de bază cât și în scenariul alternativ), nu am cuantificat niciun impact suplimentar în scenariul alternativ datorat obligațiilor legate de calitatea serviciilor.

6.1.6 Rețeaua de subunități poștale

Descrierea ipotezei conform cererii de compensare cost net 2016

În scenariul alternativ, *CNPR* decide să mențină același număr de unități poștale (deservite sau nedeservite de personal) și același program cu publicul pentru acceptarea trimitărilor la punctul de acces și pentru livrarea trimitărilor la sediul subunității.

De asemenea, ca urmare a reducerii frecvenței de livrare a serviciilor în mediul urban mic și rural, efectuează o serie de regradări a agențiilor poștale pentru care calculează o reducere a cheltuielilor în scenariul alternativ în cuantum de 3< lei, precum și transformarea unor ghișee exterioare rurale în agenții pentru care calculează o reducere a cheltuielilor în scenariul alternativ de 3< lei.

Analiză ANCOM

Cu excepția observațiilor prezentate în secțiunea 6.1.1 și a celor prezentate în capitolul 2 – Evaluarea scenariului de bază elaborat de către CNPR, nu am identificat un impact suplimentar generat de reconfigurarea rețelei de subunități poștale.

6.1.7 Sistemul de evidență contabilă separată și cererea pentru compensarea costului net aferent furnizării serviciilor din sfera serviciului universal

Descrierea ipotezei conform cererii de compensare cost net 2016

Conform cererii de compensare a costului net, în scenariul alternativ, CNPR renunță la obligația de a efectua o evaluare de către un organism independent a sistemului de evidență internă a costurilor și de certificare de către un auditor independent a cererii de compensare a costului net, eliminându-se cheltuielile pentru anul 2016 în sumă de ₴ lei.

Analiză ANCOM

În urma analizelor efectuate, nu am identificat un impact financiar suplimentar generat de sistemul de evidență contabilă separată și cererea pentru compensarea costului net aferent furnizării serviciilor din sfera serviciului universal.

6.1.8 Cecograme

Descrierea ipotezei conform cererii de compensare cost net 2016

Având în vedere absența obligației de furnizare a serviciului universal, în scenariul alternativ, CNPR solicită compensarea costurilor înregistrate în scenariul de bază cu colectarea, sortarea, transportul și livrarea cecogramelor interne și internaționale în greutate de până la 7 kg. Aceste costuri sunt:

Denumire produs	Cheltuieli
Cecograme interne	₴ ⁹
Cecograme internaționale export	₴ ¹⁰
Total	₴
Cecograme (conform cererii de compensare)	₴
Diferența	-

Analiză ANCOM

Nu am identificat un impact suplimentar generat de colectarea, sortarea, transportul și livrarea cecogramelor interne și internaționale în greutate de până la 7 kg.

⁹ Conform Situațiilor Financiare Separate întocmite de CNPR pentru anul 2016

¹⁰ Conform Situațiilor Financiare Separate întocmite de CNPR pentru anul 2016

6.2 Analiza capitalului mediu angajat în scenariul alternativ comparativ cu scenariul de bază

ANCOM a verificat valoarea profitului rezultat din modificarea capitalului angajat inclus de *CNPR* în cererea de compensare a costului net prin:

- revizuirea reconcilierii efectuate de *CNPR* între capitalul circulant în scenariul de bază și bilanțul statutar;
- revizuirea calculului capitalului mediu angajat efectuat de *CNPR* pentru scenariul alternativ luând în calcul toate reducerile și creșterile de cheltuieli și venituri incluse în cererea de compensare a costului net.

În urma analizelor efectuate și refacerii calculului *CNPR*, ANCOM a identificat diferențe în valoare de 3< lei în calculul profitului rezultat din modificarea capitalului mediu angajat calculat de către *CNPR* pe baza ipotezelor din cererea de cost net.

Adăugând ajustările propuse în scenariul alternativ, profitul rezultat din modificarea capitalului angajat devine 3< lei, rezultând astfel o ajustare de 3< lei.

6.3 Analiza impactului financiar al ajustărilor ipotezelor prezentate de *CNPR*

Analizând cererea de compensare a costului net aferent anului 2016 elaborată de *CNPR* cu fișierele suport aferente, a fost identificată necesitatea unor modificări ale acestor cu impact financiar în scenariul alternativ.

Sumarizat, impactul asupra costului net al ajustărilor asupra scenariului alternativ ca urmare a analizei și ajustării ipotezelor *CNPR* și a ajustării profitului rezultat din modificarea capitalului mediu angajat este prezentat mai jos:

Ipoteză	Descriere ipoteză	Impact în costul net (lei)
1	Ajustarea profitului rezultat din modificarea capitalului mediu angajat	✂
2	Considerații geografice	✂
	✂ PAD-uri ce exced obligația de serviciu universal	✂
3	Reducerea cheltuielilor corespunzător reducerii veniturilor (din reducerea frecvenței prestării serviciilor)	✂
4	Produse și servicii	✂
5	Tarife poștale	✂
6	Calitatea serviciului	✂
7	Rețeaua de subunități poștale	✂
8	Evidența contabilă separată	✂
	Total	✂ lei

7 Beneficii intangibile

Conform dispozițiilor Deciziei președintelui ANCOM nr. 541/2013 și Anexei la Decizia președintelui ANCOM nr. 1158/2013, calculul costului net va lua în considerare toți factorii relevanți, inclusiv beneficiile intangibile și avantajele comerciale de care furnizorul de servicii poștale se bucură ca urmare a desemnării ca furnizor de serviciu universal. De asemenea, în Anexa la Decizia președintelui ANCOM nr. 1158/2013 sunt enumerate principalele tipuri de beneficii care trebuie avute în vedere de către CNPR la calculul costului net și anume:

- beneficii legate de regimul de taxare aplicabil (de exemplu, scutirea de la plata TVA);
- mărcile comerciale – furnizorul de serviciu universal desemnat beneficiază de recunoașterea și popularizarea brandului. Beneficiul se poate determina, de exemplu, prin estimarea economiilor cu cheltuielile de marketing care sunt astfel evitate. Pentru estimarea valorii totale a mărcii comerciale poate fi utilizată o comparație cu costul unor mărci similare și apoi alocată proporția aferentă serviciului universal;
- efectul de marketing – oficiile poștale, vehiculele și uniformele lucrătorilor poștali reprezintă spațiu publicitar care poate fi utilizat de către furnizorul de serviciu universal pentru promovarea brandului și serviciilor proprii sau care poate fi închiriat către terți. Efectul de marketing va fi determinat proporțional cu serviciul universal;
- economiile de scară și puterea de negociere cu furnizorii;
- alte beneficii tangibile și intangibile (de exemplu, ubicuitatea).

7.1 Beneficiile legate de regimul de taxare aplicabil

Pentru estimarea beneficiilor legate de regimul de taxare aplicabil, am analizat beneficiile legate de scutirea de TVA a serviciilor publice poștale.

În conformitate cu prevederile Codului fiscal¹¹, serviciile publice poștale, precum și livrarea de bunuri aferentă acestora reprezintă operațiuni de interes general scutite de TVA. Serviciile publice poștale sunt serviciile poștale din sfera serviciului universal prestate de furnizorii de serviciu universal, potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 13/2013, cu modificările și completările ulterioare.

În acest context, scutirea de la plata TVA este susceptibilă a determina o creștere a competitivității operatorului desemnat de servicii poștale din sfera serviciului universal și implicit o creștere a cererii pentru servicii din sfera serviciului universal.

Suplimentar celor de mai sus, un procent din clienții CNPR (persoane fizice, persoane juridice plătitoare și neplătitoare de TVA) ar schimba furnizorul de servicii poștale în eventualitatea creșterii tarifelor cu 20%¹² prin aplicarea TVA. Pe de altă parte, ca urmare a posibilității de deducere a TVA-ului, se obține o diminuare a costurilor de operare.

Pentru estimarea beneficiilor intangibile legate de regimul de taxare aplicabil am analizat:

¹¹ Legea nr. 227/2015 privind Codul Fiscal, cu modificările și completările ulterioare

¹² Valoarea TVA aplicabilă la nivelul anului 2016

- Impactul unei eventuale aplicări a TVA la tarifele serviciilor din sfera serviciului universal. Astfel, am reanalizat evoluția estimată a veniturilor din servicii din sfera serviciului universal raportat la concluziile rapoartelor de cercetare cantitativă. De asemenea, am analizat impactul includerii TVA în tarife asupra veniturilor generate din contractul cu Ministerul Muncii și Justiției Sociale;
- Evoluția costurilor asociată deducerii TVA pentru serviciile din sfera serviciului universal;

7.1.1 Estimare CNPR

CNPR prezintă în cadrul cererii de compensare a costului net¹³ o estimare a beneficiilor legate de regimul de taxare aplicabil, respectiv a beneficiilor rezultate din scutirea de la plata TVA pentru serviciile din sfera serviciului universal. Principalele ipoteze utilizate de CNPR sunt următoarele:

- $\times\%$ din totalul de $\times$ clienți persoane juridice sunt persoane juridice neplătitoare de TVA și contribuie cu $\times\%$ la veniturile din sfera serviciului universal ($\times\%$ din aceste venituri sunt generate de $\times$, $\times$);
- $\times\%$ din totalul de $\times$ clienți persoane juridice sunt persoane plătitoare de TVA și contribuie cu aproximativ $\times\%$ la veniturile din sfera serviciului universal;
- Motivat în principal de lipsa unui sistem informatic (ERP) care să permită centralizarea unor informații detaliate pe fiecare client business al CNPR și implicit pe fiecare obiect al contractului, cu date de trafic și venit aferente, evidențele deținute în prezent la CNPR se realizează, în proporție de peste $\times\%$, prin culegerea manuală a datelor, ceea ce face ca acuratețea informațiilor utilizate să fie afectată de posibile erori intervenite pe fluxul de prelucrare al acestor informații;
- Diminuarea veniturilor generate de persoanele fizice cu $\times\%$ (pe baza studiului de piață unificat), segment care contribuie cu $\times\%$ la veniturile din sfera serviciului universal;
- Diminuarea veniturilor generate în relație cu persoanele juridice neplătitoare de TVA cu $\times\%$ (pe baza studiului de piață unificat);
- Menținerea veniturilor pentru persoanele juridice plătitoare de TVA, motivat de faptul că această categorie de clienți deduce TVA-ul. CNPR nu poate considera procentele de pierdere prezentate în studiile de piață Reveal Marketing ca fiind realiste, acestea neavând fundamente economice reale ;
- Menținerea veniturilor pentru persoanele juridice externe;
- Menținerea veniturilor aferente contractului încheiat cu $\times$, având în vedere faptul că acesta este un contract atipic, atribuit CNPR prin Legea bugetului de stat, iar tariful aferent acestui serviciu este de asemenea stabilit prin lege fără a fi influențat de caracterul fiscal al serviciului (purător/nepurător de TVA);

¹³ Capitolul 10.1

- Pierdere de venituri este compensată de deducerea cheltuielii cu prorata TVA aferent serviciilor din sfera serviciului universal.

Pe baza ipotezelor menționate *CNPR* estimează:

- O pierdere de venituri pe segmentele clienți persoane fizice și juridice neplătitoare de TVA în sumă de $\approx$ lei;
- O economie de cheltuieli variabile aferente veniturilor pierdute în sumă de $\approx$ lei;
- O economie de costuri cu prorata TVA aferent serviciilor din sfera serviciului universal în sumă de $\approx$ lei, rezultând astfel un beneficiu net de $\approx$ lei.

7.1.2 Analiză ANCOM

Pentru analiza beneficiilor legate de regimul de taxare aplicabil am evaluat rezonabilitatea estimărilor *CNPR*. Analiza a fost efectuată prin realizarea a două scenarii:

- 1 Evaluarea ipotezelor utilizate de *CNPR* pe baza informațiilor prezentate în cadrul studiului unificat întocmit de Reveal Marketing Research pentru *CNPR* și utilizarea unor noi ipoteze preluate din studiile de piață realizate de către Mercury Research (persoane fizice) și respectiv Exact CC (persoane juridice) pentru ANCOM privind impactul majorării tarifelor serviciilor din sfera serviciului universal ca urmare a aplicării TVA; respectiv,
- 2 Analiza impactului includerii TVA în tarife.

7.1.2.1 Evaluarea ipotezelor pe baza studiului de piață unificat realizat la comanda CNPR.

CNPR a prezentat ANCOM în cererea de compensare a costului net un studiu de piață unificat aferent anului 2016 realizat de Reveal Marketing Research, realizat în baza rezultatelor a două studii efectuate în lunile august și octombrie 2015, pe un eșantion cumulat de 1.874 persoane, diferențiate pe mediile de rezidență urban mare, urban mic, rural atât pe persoane fizice, cât și pe persoane juridice și a urmărit măsurarea impactului asupra clienților *CNPR* în urma implementării anumitor modificări la nivelul serviciilor oferite de aceasta în condițiile operării pe o piață liberă, fără a avea obligațiile impuse furnizorului desemnat de servicii din sfera serviciului universal.

După analizarea metodologiei de realizare a studiului unificat au fost identificate următoarele aspecte:

- i) au fost 573 respondenți persoane juridice, pentru care eroarea maximă de eșantionare este de 4,09%, și 1.301 respondenți persoane fizice (pentru care eroarea maximă de eșantionare este de 2,72%); De asemenea, în metodologie se precizează că pentru fiecare studiu realizat, la nivel de subeșantion (persoane fizice și persoane juridice) au fost păstrați parametrii de reprezentativitate națională, astfel încât în cazul persoanelor fizice s-a ținut cont de criteriile de eșantionare (sex, vârstă, regiune, tip de localitate), iar pentru persoanele juridice de criteriile aferente segmentului entităților juridice (regiune, tip, localitate). Metodologia specifică, de asemenea, o eroare de eșantionare de $\pm 5\%$ obținută în urma aplicării metodologiei de calcul extrapolat.

ii) Pentru estimarea reducerilor de venituri pentru serviciile din sfera serviciului universal realizate de la persoane fizice și persoane juridice neplătitoare de TVA, CNPR a utilizat întrebarea „În ce măsură veți continua să utilizați serviciile Poștei Române, dacă creșterea tarifelor cu TVA ar situa serviciile Poștei Române sub nivelul tarifelor altor companii?”, **care a fost adresată exclusiv respondenților din studiul realizat în mediul urban mic și rural**, pe un eșantion de persoane fizice și juridice. Pe segmentul persoanelor juridice, conform raportului de cercetare aferent, rezultă că au fost realizate 272 chestionare cu persoane juridice (care își desfășoară activitatea în mediul urban mic sau rural, utilizatori ai serviciilor Poștei Române în ultimele 3 luni). Conform aceluiași raport, pentru persoane fizice, au fost aplicate 529 de chestionare. În metodologia prezentată pentru acest studiu nu au fost specificate eroarea maximă de eșantionare pe total eșantion sau erorile maxime de eșantionare pentru cele două categorii de respondenți (persoane fizice, respectiv persoane juridice), așa cum s-a prezentat în cazul studiului unificat, însă, conform teoriei statistice, dacă se ia în calcul o probabilitate de garantare a rezultatelor de 95%, aceasta s-ar putea situa în jurul valorii de $\pm 6\%$ în cazul persoanelor juridice, valoare care o depășește pe cea maximă universal acceptată în domeniu, de $\pm 5\%$.

Pentru motivele prezentate mai sus, nu putem considera drept reprezentative rezultatele studiului unificat Reveal Marketing referitoare la reacțiile clienților la creșterea tarifelor cu contravaloarea TVA. În consecință, apreciem că acest raport nu furnizează o bază completă pentru estimarea beneficiului legat de regimul de taxare, în aceste condiții ANCOM a utilizat pentru estimarea beneficiilor legate de regimul de taxare aplicabil rezultatele celor două studii de piață întocmite în 2015 de Exact CC¹⁴ și Mercury Research¹⁵.

7.1.2.2 Ajustarea ipotezelor pe baza studiilor de piață ANCOM

În cadrul analizei, am utilizat ipoteze noi cu privire la scăderea veniturilor în eventualitatea majorării tarifelor serviciilor din sfera serviciului universal cu valoarea TVA. Ipotezele utilizate în cadrul acestui scenariu sunt:

— Scăderea veniturilor pe fiecare segment de respondenți, urmare a eventualei majorări a tarifelor, așa cum este detaliat mai jos:

Scenariu scădere venituri urmare a adăugării TVA				
	Correspondență	Colete	Trimiteri recomandate	Trimiteri cu valoare declarată
Procent respondenți persoane juridice plătitoare și neplătitoare de TVA care ar schimba furnizorul de servicii poștale în cazul creșterii tarifelor cu 24% prin aplicarea TVA (cf studiu ExactCC, pag. 184), din care:	45%			

¹⁴ http://www.ancom.org.ro/uploads/links_files/Raport_cantitativ_-_Preferintele_de_consum_ale_utilizatorilor_de_servicii_postale_-_Persoane_Juridice_by_ExactCC_RO.pdf

¹⁵ http://www.ancom.org.ro/uploads/links_files/MercuryResearch_Raport_servicii_postale_RO.pdf

Persoane juridice plătitoare TVA (ExactCC, pag.188)	49%			
Persoane juridice neplătitoare TVA (ExactCC, pag.188)	36%			
Total respondenți persoane fizice care „nu ar mai folosi serviciul” și care ar „înlocui furnizorul actual”, în cazul creșterii tarifelor cu un procent cuprins între 20-25%	28%	35%	28%	41%

Sursa: studii de piață ANCOM¹⁶

- Referitor la contractul cu Ministerul Muncii și Justiției Sociale, pentru care *CNPR* estimează menținerea veniturilor, acesta fiind un contract „atipic”, atribuit *CNPR* prin Legea bugetului de stat, considerăm că în situația în care *CNPR* nu mai este desemnat furnizor de serviciu universal, nu mai este aplicabil regimul a scutirii de la plata TVA, prin urmare cel mai realist scenariu ar consta în menținerea tarifelor practicate (respectiv 2,15 lei/trimitere talon de pensii) astfel încât tariful ajustat, inclusiv TVA, să fie la nivelul tarifului actual (1,79 lei/trimitere talon de pensii și 0,36 lei TVA), din următoarele considerente:
- Pentru serviciul „talon de plată la domiciliul beneficiarilor, în situația în care aceștia au optat pentru plata în cont curent sau în cont de card”, trimiterea care face obiectul acestui serviciu este o trimitere de corespondență, inclusă în sfera serviciului universal conform cadrului legal aplicabil pe parcursul anului 2016. Această concluzie se impune chiar dacă acest serviciu este atribuit conform unei legislații speciale, respectiv cea din domeniul pensiilor publice și asigurărilor sociale, acest cadru legal, precum și contractul dintre *CNPR* și Ministerul Muncii și Justiției Sociale, stabilind atât tariful cât și caracteristicile esențiale ale serviciului;
 - conform prevederilor Codului fiscal, serviciile publice poștale (definite ca serviciile poștale din sfera serviciului universal prestate de furnizorii de serviciu universal, potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 13/2013 cu modificările și completările ulterioare) sunt scutite de TVA;
 - începând cu data de 1 ianuarie 2017, odată cu intrarea în vigoare a dispozițiilor art. I pct. 8 din Ordonanța Guvernului nr. 27/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 13/2013 privind serviciile poștale, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 238/2016, trimiterile de corespondență expediate în număr de minimum 5.000 de trimiteri, în decurs de o lună, de către același expeditor sau integrator, în baza unui contract încheiat în formă scrisă cu furnizorul de servicii poștale nu sunt incluse în sfera serviciului universal, prin urmare nu mai beneficiază de avantajul fiscal al scutirii de TVA;
 - potrivit dispozițiilor art. 58 alin. (2) din Legea nr. 6/2017 a bugetului de stat pe anul 2017, aceste servicii de corespondență în număr mare sunt remunerate tot cu 2,15 lei/trimitere, la fel ca în anul 2016 (când erau scutite de TVA).
 - chiar *CNPR* menționează, în cuprinsul raportului „Transparență și responsabilitate – probleme și soluții la Poșta Română”, octombrie 2017 – ianuarie 2018, că aplicarea TVA-ului pentru taloanele mov pentru pensiile achitate în conturile beneficiarilor în anul 2017, a condus

¹⁶ http://www.ancom.org.ro/uploads/links_files/Raport_cantitativ_-_Preferintele_de_consum_ale_utilizatorilor_de_servicii_postale_-_Persoane_Juridice_by_ExactCC_RO.pdf

la o pierdere estimată de 7.836.500 lei pentru anul 2017, **rezultată din diminuarea tarifului prevăzut în Legea bugetului asigurărilor sociale de stat (2,15 lei/talon) cu cota de 19%”**

- Pentru estimarea economiei de costuri am utilizat valoarea proratai TVA alocată serviciilor din sfera serviciului universal, așa cum a fost calculată de *CNPR* în situațiile financiare separate, la valoarea de ✂ lei.
- Pentru estimarea economiei de cheltuieli variabile am pornit de la estimarea *CNPR*, ajustând-o suplimentar și cu impactul rezultat de reducerea de venituri aferentă persoanelor juridice plătitoare de TVA, rezultând (✂ lei), anterior aceasta incorporând doar persoane fizice și persoane juridice neplătitoare de TVA.

Nr.	Element analizat	Estimare <i>CNPR</i>	Estimare ANCOM
a	Venituri persoane juridice plătitoare TVA	✂	Informațiile furnizate de <i>CNPR</i>
b	Venituri persoane juridice neplătitoare TVA	✂	Informațiile furnizate de <i>CNPR</i>
c	Venituri aferente contractului încheiat cu Ministerul Muncii și Justiției Sociale	✂	Informațiile furnizate de <i>CNPR</i>
d	Venituri persoane fizice	✂	Informațiile furnizate de <i>CNPR</i>
e	Scădere alternativă venituri persoane juridice urmare a aplicării TVA la tarifele existente	✂% aplicat persoanelor juridice neplătitoare de TVA (în baza studiului unificat Reveal Marketing Research)	49% dintre respondenții persoane juridice plătitoare de TVA și 36% dintre respondenții persoane juridice neplătitoare de TVA (conform studiului întocmit de ExactCC pentru ANCOM) au declarat că ar schimba furnizorul de servicii poștale în cazul creșterii tarifelor cu 24% prin aplicarea TVA.
f	Scădere alternativă venituri persoane fizice TVA urmare a aplicării TVA la tarifele existente	✂% (în baza studiului unificat Reveal Marketing Research)	Pentru estimarea procentului de scădere venituri din segmentul persoane fizice, conform informațiilor cuprinse în studiul întocmit de Mercury Research referitor la utilizatorii de servicii la nivel național, am determinat valoarea totală a procentului clienților care nu ar mai folosi serviciul și a celor care ar înlocui furnizorul actual pentru cele 4 categorii de servicii analizate. Ponderile variază între 28% și 41%.
g	Impact suplimentar servicii complementare serviciilor universale	n/a	n/a
h	Impact corespondență Prioritară	n/a	n/a

Nr.	Element analizat	Estimare CNPR	Estimare ANCOM
i	Impact vămuire/ taxe vamale	n/a	n/a
j	Impact asupra contractului cu Ministerul Muncii și Justiției Sociale	n/a	În scenariul alternativ, tariful de 2,15 lei/ trimitere talon mov ar include și TVA, astfel că venitul s-ar diminua până la nivelul de 1,79 lei/ trimitere talon mov. Pierdere de venituri estimată = $\text{X trimiteri} \times (\sim 1,79 \text{ lei/ trimitere} - 2,15 \text{ lei/ trimitere}) =$ X lei
1	Pierderi consolidate venituri	$(\text{X} \times (-\text{X}\%)) + (\text{X} \times (-\text{X}\%)) =$ $-\text{X lei}$	$(\text{X} \times (-\text{X}\%)) + (\text{X} \times (-\text{X}\%)) + (\text{X} \times (-\text{X}\%)) + (\text{X} \times (-\text{X}\%)) + (\text{X} \times (-\text{X}\%)) + (\text{X} \times (-\text{X}\%)) + \text{X trimiteri} \times (\sim 1,79 \text{ lei/ trimitere} - 2,15 \text{ lei/ trimitere}) =$ X lei
k	Impact cheltuieli variabile	X lei	X lei
2	Economii costuri	X lei	X lei
3	Total beneficiu net estimat	X lei	X lei

Se constată că, datorită ajustării ipotezelor propuse de CNPR și pe baza analizei rezultatelor cercetărilor de piață ANCOM, valoarea beneficiului legat de regimul de taxare aplicabil este de X lei .

7.1.2.3 Analiza impactului includerii TVA în tarife

În cadrul acestui scenariu, am ajustat ipotezele cu privire la scăderea veniturilor în eventualitatea includerii TVA-ului în tarifele CNPR. În cadrul acestui scenariu am considerat că ar fi irațional ca CNPR să accepte o scădere a veniturilor mai mare decât nivelul unei eventuale scăderi ce ar fi determinată de încorporarea TVA-ului în tarife, prin diminuarea acestora cu 16,67% ($20\% / (1+20\%)$).

Nr.	Element analizat	Estimare CNPR	Estimare ANCOM
a	Venituri persoane juridice plătitoare TVA	X	Informațiile furnizate de CNPR
b	Venituri persoane juridice neplătitoare TVA	X	Informațiile furnizate de CNPR
c	Venituri Ministerul Muncii și Justiției Sociale	X	Informațiile furnizate de CNPR

Nr.	Element analizat	Estimare CNPR	Estimare ANCOM
d	Venituri persoane fizice	✂	Informațiile furnizate de CNPR
e	Scădere alternativă venituri persoane juridice urmare a aplicării TVA la tarifele existente	✂% aplicat persoanelor juridice neplătitoare de TVA (în baza studiului unificat Reveal Marketing Research)	49% dintre respondenții persoane juridice plătitoare de TVA și 36% dintre respondenții persoane juridice neplătitoare de TVA conform studiului întocmit de ExactCC pentru ANCOM au declarat că ar schimba furnizorul de servicii poștale în cazul creșterii tarifelor cu 24% prin aplicarea TVA-ului. Cu toate acestea ANCOM a considerat că, în aceste condiții, ar fi mai rațional ca CNPR să încorporeze TVA-ul în tarifele existente, rezultând astfel o diminuare cu doar 16,67% a veniturilor existente.
f	Scădere alternativă venituri persoane fizice TVA urmare a aplicării TVA la tarifele existente	✂% (în baza studiului unificat Reveal Marketing Research)	Pentru estimarea procentului de scădere venituri din segmentul persoane fizice, conform informațiilor cuprinse în studiul întocmit de Mercury Research referitor la utilizatorii de servicii la nivel național, am determinat valoarea totală a procentului clienților care nu ar mai folosi serviciul și a celor care ar înlocui furnizorul actual pentru cele 4 categorii de servicii analizate. Ponderile variază între 28% și 41%. În acest context, ANCOM a considerat că ar fi mai rațional ca CNPR să încorporeze TVA-ul în tarifele existente, estimând astfel o diminuare cu 16,67% a veniturilor existente.
g	Impact suplimentar servicii complementare serviciilor universale	n/a	n/a
h	Impact corespondență Prioritară	n/a	n/a
i	Impact vămire/ taxe vamale	n/a	n/a
j	Impact asupra contractului cu Ministerul Muncii și Justiției Sociale	n/a	În scenariul alternativ, tariful de 2,15 lei/ trimitere talon mov ar include și TVA, astfel că venitul s-ar diminua până la nivelul de aproximativ 1,73 lei/ trimitere talon mov. Pierderea de venituri estimată = $\text{✂ trimiteri} \times (\sim 1,79 \text{ lei/ trimitere} - 2,15 \text{ lei/ trimitere}) = \text{✂ lei}$
1	Pierderi consolidate venituri	$(\text{✂} \times (\text{✂}\%)) + (\text{✂} \times (\text{✂})) = \text{✂ lei}$	$(\text{✂} \times (-16.67\%)) + (\text{✂} \times (-16.67\%)) + (\text{✂} \times (-16.67\%)) + \text{✂ trimiteri} \times (\sim 1,79 \text{ lei/ trimitere} - 2,15 \text{ lei/ trimitere}) = \text{✂ lei}$

Nr.	Element analizat	Estimare <i>CNPR</i>	Estimare ANCOM
k	Impact cheltuieli variabile	✂ lei	Deoarece nu se înregistrează o reducere a numărului de prestații, nu se înregistrează economii de cheltuieli variabile
2	Economii costuri	✂ lei	✂ lei
3	Total beneficiu net estimat	✂ lei	✂ lei

În concluzie, pornind de la premisa unui comportament rațional al *CNPR*, acela în care se urmărește maximizarea profitului (respectiv minimizarea pierderilor), considerăm că *CNPR* ar lua decizia de a menține valoarea tarifelor la același nivel, asumându-și reducerea veniturilor prin încorporarea TVA în tarife. În consecință, valoarea estimată a acestui beneficiu este de ✂ lei.

Conform art. 16 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2013, tarifele practicate de furnizorul de serviciu universal pentru fiecare dintre serviciile din sfera serviciului universal pe care are obligația să le presteze trebuie să fie, între altele, fundamentate în funcție de costuri. Cu toate acestea, o parte a veniturilor aferente unor servicii din sfera serviciului universal nu au acoperit costurile (atât în scenariul de bază, cât și în scenariul alternativ).

✂

7.2 Economii de scară

Economiile de scară constau în reducerea costurilor medii urmare a creșterii volumului de servicii prestate. Această reducere este generată de distribuirea bazei de cheltuieli fixe la o valoare mai mare a trimiterilor, în ipoteza prestării serviciilor din sfera serviciului universal. În cazul specific *CNPR*, se prezumă că în lipsa calității de furnizor desemnat de servicii poștale din sfera serviciului universal, *CNPR* ar înregistra o scădere a numărului de trimiteri poștale și nepoștale și implicit a veniturilor la nivelul tuturor serviciilor din portofoliu, determinând o distribuie a cheltuielilor fixe asociate menținerii rețelei poștale la o bază mai redusă de servicii. În fapt, în scenariul alternativ sunt indicate modificări în materie de venituri, conform estimărilor *CNPR*, respectiv cele rezultate din scăderea frecvenței colectărilor/livrărilor precum și cele rezultate din efectul modificării regimului TVA aplicabil serviciilor din sfera serviciului universal.

Având în vedere efectul coroborat al celor două categorii majore de scăderi de venituri, considerăm că *CNPR* poate înregistra beneficii legate de economiile de scară și scop, derivate din calitatea *CNPR* de furnizor de serviciu universal desemnat de autoritatea de reglementare, însă un astfel de beneficiu (economii de scară) poate fi în mod realist calculat împreună cu beneficiul rezultat din economiile de scop.

7.2.1 Estimare *CNPR*

CNPR menționează că, luând în considerare ponderea ridicată a veniturilor din prestarea serviciilor din afara sferei serviciului universal și a serviciilor non-poștale în total venituri, precum

și faptul că dispune de un sistem de evidență internă a costurilor detaliat, astfel încât să fie capabilă să identifice costul furnizării individuale a serviciilor poștale incluse în sfera serviciului universal/din afara sferei serviciului universal, consideră că nu se produc economii de scară și de scop în scenariul alternativ față de scenariul de bază.

7.2.2 Analiză ANCOM

ANCOM a estimat valoarea acestui beneficiu, pe baza următoarelor ipoteze:

- Având în vedere faptul că nu există o defalcare cheltuieli fixe/variabile pentru următoarele categorii de cheltuieli: BSI, coordonare servicii expres, verificare mandate pensii, verificare servicii financiare, carduri, cheltuieli generale de administrație și cheltuieli servicii interne, aceste cheltuieli au fost analizate în categoria cheltuielilor fixe, așa cum sunt clasificate în fișierele suport pentru situațiile financiare separate;
- Pentru ajustarea valorilor veniturilor aferente scenariului alternativ am folosit ipotezele referitoare la scăderea de volume/prestații urmare a modificării frecvenței de colectare/livrare precum și pe cele de scădere de venituri urmare a includerii TVA în tarife, acesta fiind ipoteza rațională aleasă în scenariul alternativ, așa cum este detaliat la punctul 7.1 de mai sus;
- Pe baza acestor ipoteze am estimat scăderea de venituri în scenariul alternativ reprezentând valoarea TVA, considerând că volumul de prestații rămâne constant;
- Astfel, segmentul servicii poștale universale (SPU) a fost ajustat cu scăderile de venituri din TVA (≈ lei), inclusiv din contractul cu Ministerul Muncii și Justiției Sociale (≈ lei), precum și din serviciul intern prioritar, urmare a modificării frecvenței de colectare / livrare (≈ lei). Veniturile înregistrate pe segmentul alte servicii poștale (ASP) au fost ajustate cu scăderile din servicii interne expres, estimate urmare a ipotezei de modificare a frecvenței de colectare/livrare (≈ lei). Scăderile din livrarea de presă cotidiană au ajustat veniturile segmentului alte servicii nepoștale (ASNP) (≈ lei);
- Cheltuielile variabile aferente scenariului alternativ au fost ajustate similar cu estimările de scăderi de cheltuieli variabile realizată de *CNPR* însă incorporând și economia de cheltuieli variabile datorată diminuării veniturilor segmentului de persoane juridice plătitoare de TVA;
- Cheltuielile fixe au fost ajustate în funcție de:
 - variațiile de cheltuieli estimate de *CNPR* în scenariul alternativ, ajustate cu variațiile de cheltuieli aferente ajustărilor ANCOM pentru punctele de acces menținute în funcțiune din rațiuni comerciale
 - impactul beneficiului calculat pentru efectul de marketing: ≈ lei
 - impactul beneficiului calculat pentru drepturile speciale: ≈ lei.

Suplimentar, deși considerăm că ar fi necesară o realocare a valorii totale a cheltuielilor fixe între cele 3 segmente, *CNPR* nu a realizat o astfel de realocare în scenariul alternativ. În acest sens, nivelul cheltuielilor fixe și variabile în scenariul alternativ ar fi putut fi estimat proporțional cu contribuția fiecărei categorii de servicii la totalul cheltuielilor.

Detalierea veniturilor, cheltuielilor fixe și variabile pe segmente în scenariul de bază și în scenariul alternativ, întocmită pe baza informațiilor furnizate de *CNPR* este prezentată în tabelele următoare:

Scenariu de bază					
Element	SPU, din care:	ASP	ASNP	SI	Total
Venituri	✂	✂	✂	✂	✂
Persoane juridice plătitoare și neplătitoare de TVA, inclusiv Ministerul Muncii și Justiției Sociale, din care:	✂				
Ministerul Muncii și Justiției Sociale	✂				
Persoane fizice	✂				
Cheltuieli fixe	✂	✂	✂	✂	✂
Cheltuieli variabile	✂	✂	✂	✂	✂
BSI, coordonare servicii express, verificare mandate pensii, verificare servicii financiare, carduri, ch gen administrație, cheltuieli SI	✂	✂	✂	✂	✂
Cheltuieli totale	✂	✂	✂	✂	✂
Prestații	✂	✂	✂	✂	✂
Cheltuieli variabile medii	✂	✂	✂	✂	✂
Cheltuieli fixe medii	✂	✂	✂	✂	✂
Cheltuieli totale medii	✂	✂	✂	✂	✂
Preț mediu	✂	✂	✂	✂	✂
Profit mediu	✂	✂	✂	✂	✂
Rentabilitatea veniturilor %	✂	✂	✂	✂	✂

Scenariu alternativ					
Element	SPU	ASP	ASNP	SI	Total
Venituri	✂	✂	✂	✂	✂
Scăderi de venituri urmare a modificării	✂	✂	✂	✂	✂

frecvenței de colectare/ livrare					
Persoane juridice plătitoare și neplătitoare de TVA, inclusiv Ministerul Muncii și Justiției Sociale, din care:	✂				
Ministerul Muncii și Justiției Sociale	✂				
Persoane fizice	✂				
Cheltuieli fixe	✂	✂	✂	✂	✂
Cheltuieli variabile	✂	✂	✂	✂	✂
BSI, coordonare servicii expres, verificare mandate pensii, verificare servicii financiare, carduri, ch gen administrație, cheltuieli SI	✂	✂	✂	✂	✂
Cheltuieli totale	✂	✂	✂	✂	✂
Prestații	✂	✂	✂	✂	✂
Cheltuieli variabile medii	✂	✂	✂	✂	✂
Cheltuieli fixe medii	✂	✂	✂	✂	✂
Cheltuieli totale medii	✂	✂	✂	✂	✂
Preț mediu	✂	✂	✂	✂	✂
Profit mediu	✂	✂	✂	✂	✂
Rentabilitatea veniturilor %	✂	✂	✂	✂	✂
Diferență cheltuieli totale medii	✂	✂	✂	✂	✂
Economie de scară totală	✂	✂	✂	✂	✂

În concluzie, în scenariul includerii TVA în preț în scenariul alternativ, **CNPR nu înregistrează un beneficiu din economiile de scară** ca urmare a calității de furnizor de serviciu universal.

7.3 Efectul de marketing

Efectul de marketing este legat de posibilitățile adiționale în ceea ce privește beneficiile din publicitatea pentru sine și pentru terți de care se bucură furnizorul de serviciu universal în două forme:

- Publicitate solicitată de către terți constând în veniturile obținute urmare a campaniilor de marketing realizate de terți în spațiile și/sau cu resursele operatorului de serviciu universal. Beneficiul poate fi contabilizat în acest caz ca diferență între veniturile din publicitatea realizată de terți în scenariul de bază raportat la scenariul alternativ;
- Autoreclamă constând în efect publicitar al oficiilor poștale, cutiilor poștale, vehiculelor și poștașilor, cu toții afișând logoul furnizorului de serviciu universal. Beneficiul este reprezentat de avantajele de publicitate ale operatorului de serviciu poștal pentru marca sa proprie, prin raportarea spațiilor cu autoreclamă în scenariul de bază la scenariul alternativ. Evaluarea

constă în alocarea proporțională a unor eventuale cheltuieli de publicitate determinate de necesitatea de a compensa spațiile disponibile în acest scop ce ar fi închise în scenariul alternativ și raportarea la tarife de publicitate aplicabile pe piață.

Cu toate că nu propune modificări ale rețelei naționale de subunități poștale, considerăm că **CNPR înregistrează beneficii din efectul de marketing**. Am putut cuantifica aceste beneficii la nivelul autoreclamei, beneficiile fiind estimate la valoarea de ₧ lei.

7.3.1 Estimare CNPR

CNPR menționează că în analiza efectului de marketing se pleacă de la premisa că oficiile poștale, vehiculele și uniforme salariaților poștali reprezintă spațiu publicitar care poate fi utilizat de către furnizorul de serviciu universal pentru promovarea brandului și serviciilor proprii sau care poate fi închiriat către terți, sens în care efectul de marketing ar trebui să fie determinat proporțional cu serviciul universal.

CNPR consideră că eventualele beneficii intangibile rezultate ca urmare a efectului de marketing derivat din faptul că furnizorul de servicii poștale din sfera serviciului universal poate utiliza spațiul suplimentar de care dispune ca urmare a obligației de serviciu universal (spațiu disponibil în clădiri, pe autovehicule etc.) în vederea realizării unor venituri suplimentare din publicitate, sunt practic insesizabile, luând în considerare următoarele considerente:

1. Servicii de publicitate în spațiile CNPR din subunitățile neprofitabile:
 - un prim considerent în acest sens îl constituie faptul că, în scenariul alternativ, CNPR nu închide nicio subunitate poștală, acționând doar în sensul reorganizării subunităților poștale neprofitabile ca urmare a modificării frecvenței de livrare a trimiterilor poștale;
 - un al doilea aspect analizat constă în contravaloarea veniturilor din serviciile de promovare oferite de CNPR. Singurul serviciu de promovare oferit de CNPR în relațiile sale contractuale este serviciul „Postafiș”- serviciu ce permite expunerea de afișe publicitare în locațiile CNPR. Veniturile obținute de CNPR în anul 2016 din oferirea acestui serviciu sunt ₧ lei. Chiar și în aceste condiții, în ipoteza menținerii numărului de subunități poștale, serviciile de acest tip pot fi prestate în aceleași condiții ca și în scenariul de bază.
2. Servicii de publicitate pe autovehiculele CNPR ce ar rămâne neutilizate în scenariul alternativ:
 - și în acest caz CNPR își menține structura parcului auto în scenariul alternativ, fără a crea un beneficiu furnizorului desemnat de servicii din sfera serviciului universal prin comparație cu ipoteza lipsei calității de furnizor desemnat de servicii poștale universale. Mai mult, CNPR nu oferă spre vânzare spațiu de promovare terților, singurele elemente de promovare utilizate fiind proprii CNPR și constau în inscripționarea siglei/logoului companiei pe vehiculele sale, pentru creșterea notorietății propriului brand sau pentru promovarea anumitor servicii din portofoliul propriu (în special serviciile cu potențial pe piața poștală, serviciile expres, serviciile business nou create).

Astfel, CNPR consideră că elementele de promovare, sediile, punctele de lucru, autovehiculele și uniforme nu sunt dependente de calitatea de furnizor desemnat de serviciu

universal, cu atât mai mult cu cât, atât în scenariul de bază, cât și în scenariul alternativ, *CNPR* continuă să ofere un serviciu de colectare și livrare a trimerilor de corespondență și colete poștale la nivel național și prin urmare, vizibilitatea brandului *CNPR* ar fi la fel de proeminentă ca și în scenariul de bază.

CNPR estimează că având în vedere faptul că în scenariul alternativ anumite ghișee exterioare se transformă în agenții poștale, precum și faptul că toate punctele de acces și contact ale *CNPR* (oficii poștale, agenții poștale, ghișee exterioare) sunt semnalizate prin casete luminoase cu sigla *CNPR*, nu se impun modificări privind înlocuirea totală a casetelor luminoase existente ci doar o actualizare prin lipire autocolant, vopsire, etc. a acestora cu denumirea subunității poștale care a suferit transformări ($\times$ subunități poștale dintr-un total de $\times$ subunități, respectiv $\times\%$).

7.3.2 Analiză ANCOM

Având în vedere ipotezele indicate de *CNPR* în scenariul alternativ, analiza ANCOM cu privire la efectul de marketing este următoarea:

1 Venituri din servicii de publicitate pentru terți:

Venituri din expunerea de afișe publicitare în locațiile *CNPR* - *CNPR* menționează că nu înregistrează astfel de venituri în subunitățile neprofitabile însă nu indică dacă se generează venituri în subunitățile profitabile. În funcție de existența unor eventuale venituri în subunitățile profitabile și în funcție de modalitatea în care se face tariful serviciilor de publicitate (în funcție de traficul de clienți etc.), scăderea veniturilor în scenariul alternativ, datorată scăderii traficului de clienți, ar putea reprezenta un beneficiu intangibil. Însă, având în vedere faptul că, în baza analizei ANCOM privind impactul TVA, volumele de prestații din oficiile poștale se mențin, expunerea publicității în favoarea terților este aceeași în ambele scenarii, în concluzie nu constituie un beneficiu atribuibil calității de furnizor de serviciu universal;

— **Venituri din expunerea de afișe publicitare pe autovehiculele *CNPR*** - *CNPR* nu oferă astfel de servicii în niciunul dintre scenariile prezentate.

2 Autoreclamă:

— **Beneficii de promovare a mărcii proprii în locațiile *CNPR* și pe cutiile poștale** - Având în vedere că *CNPR* nu intenționează modificarea numărului de puncte de acces în scenariul alternativ, considerăm că nu există beneficii astfel rezultate.

Cu toate acestea, având în vedere că în scenariul alternativ anumite ghișee se transformă în agenții poștale, considerăm că există un beneficiu determinat de costul suplimentar ce ar fi ocazionat de modificările de afișaj pentru cele $\times$ de subunități poștale ce fac obiectul transformării. Pentru estimarea acestui beneficiu am estimat că pentru actualizarea afișajului fiecărei subunități poștale regradate vor fi necesari 0,5 mp¹⁷ de material autocolant, prețul mediu estimat de noi pe baza evaluărilor realizate la firmele de profil fiind de 35 lei/mp. În

¹⁷ Necesari material autocolant estimat în funcție de dimensiunea suprafeței unei cutii poștale de colectare corespondență deținută de *CNPR*, dimensiunea logo-ului afișat pe uniforme angajaților, sau logo-urile de pe mașinile din flota de transport a *CNPR*

estimarea suprafeței medii am avut în vedere dimensiunile generale ale cutiilor poștale (dimensiunea feței) și dimensiunile siglelor de pe ecusoanele angajaților. **Valoarea estimată a beneficiului este de 30 lei;**

- **Beneficii de promovare a mărcii proprii prin afișarea pe autovehiculele din flotă precum și pe uniforme angajaților** - Urmare a scăderii frecvenței de colectare și livrare, *CNPR* estimează o reducere a distanței parcurse pe itinerariile CPA, de la 30 km în scenariul de bază la 20 km în scenariul alternativ. Considerăm astfel că *CNPR* este susceptibil a înregistra un beneficiu legat de efectul de marketing. Informațiile publice referitoare la tarifele de închiriere spațiu publicitar pe mijloacele de transport sunt:
 - **Regia Autonomă de Transport Timișoara**, tarifele sunt cuprinse între 600 – 780 lei/lună/mijloc de transport pentru închiriere spațiu publicitar pe tramvai simplu articulat, respectiv tramvai dublu articulat;
 - **Oradea Transport Local S.A.**, tarifele sunt cuprinse între 80 și 550 euro/lună/mijloc de transport;
 - **Compania de Transport Public Cluj Napoca S.A.**, tarifele sunt cuprinse între 60 – 100 euro/lună/mijloc de transport;
 - **Societatea Transport Călători Express S.A.** a organizat în data de 22.01.2016 o licitație pentru închiriere spațiu publicitar, având prețuri de pornire cuprinse între 450 – 600 lei/lună/mijloc de transport.

Considerăm că, raportat la tarifele prezentate, un tarif de 350 lei/lună/mijloc de transport s-ar înscrie la nivelul minim al tarifelor practicate de operatorii de transport. Pentru estimarea beneficiului am utilizat următoarele ipoteze:

- Distanța suplimentară parcursă în scenariul de bază față de scenariul alternativ (luând în calcul doar estimările *CNPR*) este de 30 km/lună;
- Viteza medie de deplasare în scenariul alternativ, conform estimărilor *CNPR*, este de 30 km/h. Deoarece nu sunt prezentate informații privind viteza medie de deplasare în cererea de cost net 2016, în scenariul alternativ am calculat viteza medie de deplasare astfel: viteza medie de deplasare = nr total km pe lună calculați de *CNPR* necesari în scenariul alternativ/nr. estimativ de ore disponibile în scenariul alternativ pentru condus; nr estimativ de ore disponibile = (timpul pentru condus (minute) în scenariul alternativ pe săptămână * 4.25 săptămâni în medie pe lună)/ 60 (minute));
- Numărul total de ore rezultat este de 30 ore, reprezentând un număr de 30 zile (raportat la un număr de 12 ore/zi). Calculat la un număr de 30,5 zile/lună¹⁸ rezultă un număr de 30 luni (echivalent luni-mijloc de transport);

¹⁸ Numărul mediu de zile/lună calculat ca medie aritmetică între numărul total de zile ale lunilor pe parcursul unui an calendaristic.

- Valoarea estimată a beneficiului de promovare a mărcii proprii prin afișarea pe autovehiculele din flotă precum și pe uniforme angajaților, este de **≈ lei (≈ luni X 350 lei/lună).**

Concluzionând, cu toate că nu propune modificări ale rețelei naționale de subunități poștale, considerăm că **CNPR înregistrează beneficii din efectul de marketing**, beneficii cuantificate la nivelul a doi generatori de beneficii, estimate la valoarea de ≈ lei.

7.4 Ubicuitatea

Beneficiile legate de ubicuitate prezintă două dimensiuni majore:

- Prima dimensiune derivă din notorietatea operatorului în rândul clienților. Se prezumă că în eventualitatea schimbării adresei, clienții vor putea avea acces în continuare la serviciile operatorului. De asemenea, este posibil ca acești clienți să nu aibă informații despre alți eventuali operatori de servicii poștale. Urmare a acestei lipse de informare se estimează că acești clienți vor continua să aleagă operatorul de servicii poștale universale în detrimentul altor operatori. Se valorizează astfel disponibilitatea ubicuă a serviciilor furnizorului desemnat;
- A doua dimensiune vizează livrarea ubicuă a serviciilor de către furnizorul de servicii universale desemnat. Se prezumă că există o probabilitate mai mare de alegere a furnizorului de servicii universale desemnat având în vedere că în virtutea obligației de serviciu universal, operatorul livrează către toate adresele.

Având în vedere scenariul alternativ prezentat de *CNPR* prin care se intenționează menținerea rețelei naționale de subunități poștale, considerăm că **beneficiul legat de ubicuitate**, derivat din calitatea de furnizor de serviciu universal desemnat, este inclus în aceeași măsură în ambele scenarii și nu afectează calculul costului net al *CNPR*.

7.4.1 Estimare *CNPR*

În ceea ce privește ubicuitatea, *CNPR* menționează că aceasta nu poate fi luată în considerare ca aducând beneficii suplimentare ca urmare a deținerii calității de furnizor de serviciu universal desemnat, din următoarele motive:

- în lipsa calității de furnizor de serviciu universal, *CNPR* își păstrează calitatea de furnizor național de servicii poștale, fără a aduce modificări, în termen de răspândire națională, a rețelei de subunități poștale;
- menținerea și/sau dezvoltarea rețelei de subunități poștale la nivel național constituie un element strategic atât pentru *CNPR*, cât și pentru marea majoritate a firmelor care activează pe piața serviciilor poștale, motiv pentru care *CNPR* a menținut și în scenariul alternativ prezența la nivel național a rețelei de subunități poștale;
- chiar dacă utilizatorii sunt mai susceptibili de a alege furnizorul de serviciu universal deoarece rețeaua acestuia este disponibilă la nivel național (conform cerințelor SPU), în contrast cu rețelele concurente care nu sunt disponibile la nivel național, în cazul *CNPR* omniprezența nu

poate fi considerată beneficiu; acesta este un beneficiu istoric de care *CNPR* va continua să beneficieze chiar și în condițiile în care nu mai este furnizor de serviciu universal desemnat.

7.4.2 Analiză ANCOM

Analizând componentele acestui beneficiu și luând în considerare ipotezele modelate de *CNPR* în scenariul alternativ, conform cărora oficiile poștale neprofitabile nu sunt închise, rezultă că procentul clienților care se mută de la oficiile poștale neprofitabile la unele profitabile este zero și, în consecință, valoarea acestui beneficiu este 0 lei.

7.5 Marca comercială, reputația

Beneficiile pentru furnizorul de serviciu universal desemnat rezultă din faptul că un astfel de operator poate fi perceput pozitiv de către expeditori datorită statutului, rolului social, timpului în care a fost prezent și activ pe piață sau experienței în aprovizionarea serviciilor la scară mare. Astfel de beneficii rezultă din prezumția că furnizorul de serviciu universal desemnat operează la nivel național prestand servicii poștale de calitate ridicată, ceea ce generează o creștere a reputației furnizorului și respectiv a mărcii acestuia.

Această stare de fapt poate afecta deciziile expeditorului, în sensul achiziționării de alte servicii poștale de la *CNPR*, suplimentar față de serviciile incluse în sfera serviciului universal.

În schimb, o eventuală reducere a calității sub cerințele minime impuse furnizorului de serviciu universal desemnat poate conduce la o diminuare a reputației și respectiv a valorii mărcii.

Conform literaturii de specialitate¹⁹, pentru cuantificarea beneficiilor de marcă, reputație și notorietate este necesară cuantificarea valorii totale a acestor efecte pentru ca ulterior să fie definită ponderea atribuibilă serviciilor poștale din sfera serviciului universal. Una dintre metodele des folosite este metoda evitării plății redevenței. Metoda se bazează pe ipoteza că în cazul în care nu ar avea marca sa proprie, compania ar trebui să obțină dreptul de utilizare a acelei mărci în schimbul plății unei redevențe. Primul pas constă în identificarea/estimarea valorii redevenței ca procent în valoarea totală a veniturilor (sau profit, EBITDA). Raportul intitulat "Report on net cost calculation and evaluation of a reference scenario"²⁰ întocmit de Grupului autorităților europene de reglementare în domeniul serviciilor poștale (ERGP) evidențiază ca una dintre metode calcularea valorii actualizate nete a acestor redevențe pe durata de viață a mărcii. Pentru scopul acestei analize, evitarea plății de redevențe trebuie evidențiată pentru un singur an, respectiv pentru anul 2016.

În urma analizei realizate **considerăm că *CNPR* înregistrează beneficii legate de marcă, reputație și notorietate**, derivate din calitatea de furnizor de serviciu universal, și un astfel de beneficiu ar trebui să fie reflectat în estimările de venituri/costuri incluse în scenariul alternativ și cuantificate prin raportarea (diferența) celor două scenarii.

¹⁹ Raport "Net cost calculation and evaluation of a reference scenario", ERGP, 2012

²⁰ <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/14223/attachments/1/translations/en/renditions/native>

7.5.1 Estimare CNPR

CNPR menționează că a înregistrat la OSIM un portofoliu de 38 de mărci. De asemenea, *CNPR* deține 38 mărci înregistrate la nivel internațional prin sistemul OMPI.

Conform *CNPR*, mărcile comerciale înregistrate nu au ca obiect servicii poștale incluse în sfera serviciului universal și prin urmare nu se evită cheltuielile de marketing. De asemenea, în timp ce sunt sesizabile dese probleme de imagine cauzate de dificultățile inerente ale asigurării satisfacției beneficiarilor de prestații din sfera serviciului universal, un eventual impact pozitiv dat de reducerea cheltuielilor de promovare nu poate fi evidențiat și cu atât mai puțin cuantificat.

De asemenea, *CNPR* estimează că raportat la faptul că în scenariul alternativ anumite ghișee exterioare se transformă în agenții poștale, precum și faptul că toate punctele de acces și contact ale *CNPR* (oficii poștale, agenții poștale, ghișee exterioare) sunt semnalizate prin casete luminoase cu sigla *CNPR*, se evidențiază faptul că nu se impun modificări privind înlocuirea totală a casetelor luminoase existente ci doar o actualizare prin lipire autocolant, vopsire etc. a acestora cu denumirea subunității poștale care a suferit transformări (38 subunități poștale dintr-un total de 38 subunități, respectiv 100%).

CNPR concluzionează că având în vedere menținerea prezenței la nivel național (atât din punct de vedere al punctelor de acces, cât și al punctelor de contact) în scenariul alternativ și implicit menținându-și notorietatea dobândită printr-o prezență de peste 150 de ani pe piața serviciilor poștale, coroborat cu faptul că *CNPR* nu a utilizat elemente speciale în cuprinsul mărcilor/simbolurilor sale înregistrate care să genereze fond comercial universal în rândul clienților, nu există un beneficiu cu privire la marca comercială care să dispară ca urmare a lipsei calității de furnizor desemnat de servicii poștale din sfera serviciului universal.

7.5.2 Analiză ANCOM

Având în vedere că în scenariul alternativ *CNPR* estimează o scădere a veniturilor urmare a modificării frecvenței colectărilor și livrărilor, considerăm că ar putea exista premisele pentru estimarea beneficiului legat de marcă, reputație și notorietate. Totuși, revizuind studiile de piață și informațiile disponibile²¹ putem concluziona că deși *CNPR* înregistrează beneficii legate de marcă, reputație și notorietate, derivate din calitatea de furnizor de serviciu universal, aceste beneficii nu se pot cuantifica în mod distinct. Întrucât *CNPR* își menține în scenariul alternativ prezența la nivel național (atât din punct de vedere al punctelor de acces, cât și al punctelor de contact) - menținându-și notorietatea dobândită printr-o prezență de peste 150 de ani pe piața serviciilor poștale - coroborat cu faptul că *CNPR* nu a utilizat elemente speciale în cuprinsul mărcilor/simbolurilor sale înregistrate care să genereze fond comercial universal în rândul clienților, considerăm că nu există un beneficiu cu privire la marca comercială care să dispară ca urmare a ridicării calității de furnizor desemnat de serviciu poștal universal.

²¹ Raportul de calitate *CNPR* pentru anul 2016; Raport privind datele statistice aferente pieței serviciilor poștale din România, în anul 2016; Cerere de cost net pentru anul 2016; Studiul de piață Reveal Marketing Research; studiile de piață realizate de ANCOM

Principalele motive pentru care considerăm că nu este oportună cuantificarea distinctă a acestui beneficiu sunt:

- **Calitatea serviciilor.** Cerințele privind calitatea serviciilor prevăd că *CNPR*, în calitate de furnizor de serviciu universal desemnat, trebuie să asigure livrarea trimiterilor de corespondență în greutate de până la 2 kg din cea mai rapidă categorie standard, astfel: trimiteri interne în cel mult o zi lucrătoare de la data depunerii la punctele de acces pentru 85% din livrări și în cel mult două zile lucrătoare pentru 97% din livrări; livrarea trimiterilor de corespondență intracomunitară trebuie să fie realizată în cel mult trei zile lucrătoare de la data depunerii la punctele de acces pentru 85% din livrări și în cel mult cinci zile lucrătoare pentru 97% din livrări. La nivelul anului 2016, *CNPR* indică faptul că un procent de $\approx 85\%$ din trimiterile interne de corespondență prioritară au fost livrate în Z+1, iar un procent de $\approx 97\%$ în Z+2. Considerăm că neîndeplinirea cerințelor de calitate este majoră, fiind în măsură să afecteze în sens negativ marca comercială, reputația și notorietatea *CNPR* în scenariul de bază;
- Conform informațiilor prezentate de *CNPR*, **drepturile de proprietate ale mărcii sunt ale CNPR** și nu se referă la serviciul universal. Mărcile înregistrate ar continua să fie în proprietatea *CNPR* și în scenariul alternativ;
- **Notorietatea este maximă conform studiilor.** Conform studiului Reveal Marketing Research întocmit pentru *CNPR*, notorietatea *CNPR* este de $\approx 95\%$ în timp ce următorul clasat este $\approx 85\%$ cu $\approx 85\%$. Considerăm că în cazul scenariului alternativ, având în vedere ipotezele indicate de *CNPR*, este nerealistă o afectare a acestui nivel de notorietate urmare a eventualei lipse a calității de furnizor de serviciu universal desemnat;
- **Singurul impact ar putea fi la nivelul reputației/performancei.** Estimând evoluția atributelor performanței *CNPR*, în ceea ce privește tradiția precum și accesul facil la servicii, ipotezele prezentate de *CNPR* în scenariul alternativ nu ar conduce la nicio modificare a acestora. Singurele modificări s-ar produce în ceea ce privește rezonabilitatea tarifelor (schimbarea regimului TVA) și furnizarea serviciilor în timp util/ profesionalism, aceste modificări fiind deja surprinse în scenariul alternativ sau la nivelul altor beneficii identificate (ex.: beneficii legate de regimul de taxare aplicabil).

7.6 Puterea de negociere superioară cu furnizorii

În ceea ce privește calitatea de furnizor de serviciu universal desemnat, considerăm că ***CNPR* este susceptibilă a înregistra beneficii legate de puterea de negociere superioară cu furnizorii** având în vedere faptul că scăderea de venituri din scenariul alternativ este însoțită de o scădere a cheltuielilor directe asociate acestor venituri. Prezumăm astfel că beneficiul rezultă din capacitatea *CNPR* de a obține tarife și/sau condiții comerciale mai bune în scenariul de bază, urmare a unor volume mai mari ale achizițiilor realizate de companie.

7.6.1 Estimare CNPR

CNPR menționează că în calitate de furnizor de serviciu universal desemnat nu a beneficiat de o poziție privilegiată în negocierile cu diverșii furnizori. Mai mult, calitatea de furnizor de serviciu poștal universal desemnat a constituit o barieră în relațiile sale comerciale, motivat de restricțiile impuse, prin prevederile legislative în vigoare, în ceea ce privește adoptarea unei politici comerciale flexibile, competitive, pe segmentul trimiterilor din sfera serviciului universal.

CNPR indică faptul că unul dintre argumente constă în intensificarea organizării de către autoritățile contractante a procedurilor de achiziție având ca obiect atât servicii poștale din sfera serviciului universal cât și servicii din afara sferei serviciului universal. De asemenea, CNPR subliniază că în conformitate cu prevederile legislației privind achizițiile publice în vigoare, autoritățile contractante vor fi obligate ca până la finalul anului 2018 să realizeze atribuirile contractelor de achiziție exclusiv prin intermediul mijloacelor electronice treptat până la atingerea procentului de 100%, ceea ce constituie un dezavantaj major pentru CNPR în condițiile lipsei de flexibilitate pe serviciile din sfera serviciului universal și într-o piață din ce în ce mai competitivă. Precizează, de asemenea, că la acest moment ponderea autorităților publice pe segmentul B2B este de peste 30% și că numărul procedurilor de atribuire a contractelor de servicii poștale ce au la bază necesitatea negocierii tarifelor și condițiilor de furnizare a serviciilor poștale în rândul consumatorilor de servicii poștale a însumat în anul 2016 un număr total de 30 de proceduri organizate, ceea ce face ca nivelul de competitivitate al CNPR să se reducă din ce în ce mai mult pe segmentul serviciului universal în perioada următoare.

7.6.2 Analiză ANCOM

Raportat la precizările CNPR considerăm că obligativitatea respectării prevederilor legislației achizițiilor publice derivă din calitatea CNPR de autoritate contractantă și nu din calitatea CNPR de furnizor de serviciu universal desemnat. Astfel, calitatea CNPR de autoritate contractantă derivă din prevederile Legii nr. 98 privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare și Legii nr. 99/2016 privind achizițiile sectoriale, cu modificările și completările ulterioare, nu potrivit dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 13/2013.

În ceea ce privește calitatea de furnizor de serviciu universal desemnat, se menționează în Cererea de cost net „[...] în conformitate cu prevederile legislației privind achizițiile publice în vigoare, autoritățile contractante vor fi obligate ca, până la finalul anului 2018, să realizeze atribuirile contractelor de achiziție exclusiv prin intermediul mijloacelor electronice, treptat, până la atingerea procentului de 100%”. Conform informațiilor menționate de CNPR „[...] ponderea instituțiilor publice pe segmentul B2B este de peste 30% iar numărul procedurilor de atribuire a contractelor de servicii poștale ce au la bază necesitatea negocierii tarifelor și condițiilor de furnizare a serviciilor poștale în rândul consumatorilor de servicii poștale a însumat în anul 2016 un număr total de 30 de proceduri organizate, ceea ce face ca nivelul de competitivitate al CNPR să se reducă din ce în ce mai mult pe segmentul serviciului universal în perioada următoare.”

În ceea ce privește calitatea de furnizor de serviciu universal desemnat, considerăm că **CNPR este susceptibilă a înregistra beneficii legate de puterea de negociere superioară cu furnizorii** având în vedere faptul că scăderea de venituri din scenariul alternativ

vine însoțită de o scădere a cheltuielilor directe asociate acestor venituri, scădere susceptibilă a afecta nivelul discount-urilor acordate de furnizori.

Astfel, aceste beneficii pot fi estimate pe baza valorii totale a achizițiilor din timpul anului 2016 și a discounturilor pierdute datorită volumului scăzut de bunuri achiziționate. Nivelul discount-urilor pierdute datorită volumului scăzut de bunuri achiziționate depinde de nivelul competiției la momentul derulării procedurii de atribuire pentru elementele de cheltuieli vizate și considerând că atribuirile contractelor de achiziții s-au realizat preponderent prin intermediul mijloacelor electronice considerăm valoarea acestui element zero.

De asemenea, se constată că *CNPR* face referire îndeosebi la puterea de negociere cu clienții în cadrul cererii de cost net și nu consideră aplicabil niciun beneficiu motivând acest lucru prin „[...] *intensificarea organizării de către autoritățile contractante a procedurilor de achiziție având ca obiect atât servicii poștale din sfera serviciului universal, cât și servicii neincluse în sfera serviciului universal*”.

Având în vedere argumentele prezentate anterior de *CNPR* în cererea de cost net aferentă anului 2016 dar și existența aceluiași condiții de achiziție în scenariul de bază cât și alternativ, considerăm că nu există un beneficiu aferent puterii de negociere superioară cu furnizorii. De asemenea, se constată că în scenariul alternativ variațiile de volume sunt negative astfel nu se pot considera beneficii legate de puterea de negociere superioară cu furnizorii.

7.7 Drepturile speciale

Din categoria drepturilor speciale am reținut și analizat dreptul privind accesul la ocupația de operator de transport în România.

În conformitate cu prevederile art. 11 lit. a) din Ordonanța Guvernului nr. 27/2011 privind transporturile, cu modificările și completările ulterioare, prevederile privind accesul la ocupația de operator de transport nu se aplică întreprinderilor angajate exclusiv în următoarele tipuri de transport rutier: **transporturi poștale efectuate în cadrul unui serviciu universal**. Din practica *CNPR* înțelegem însă că această prevedere nu este interpretată în sensul în care prevederile privind accesul la ocupația de operator de transport s-ar aplica în situația în care transporturile poștale sunt efectuate atât pentru servicii universale cât și pentru alte servicii poștale.

Având în vedere lipsa informațiilor necesare, nu am putut evalua un eventual necesar suplimentar de investiții pentru conformarea cu cerințele de licențiere ca operator de transport.

Derivat din practica *CNPR*, considerăm că ***CNPR* înregistrează un beneficiu legat de dreptul privind accesul la ocupația de operator de transport în România**, rezultat din calitatea *CNPR* de furnizor de serviciu universal desemnat. Valoarea acestui beneficiu pentru anul 2016 a fost estimată la $\approx$ lei.

7.7.1 Estimare CNPR

Din categoria drepturilor speciale, în cadrul cererii de compensare a costului net 2016 CNPR analizează beneficii obținute din dreptul privind accesul la ocupația de operator de transport în România.

Având în vedere prevederile legislației în vigoare, art. 11 lit. a) din Ordonanța Guvernului nr. 27/2011 privind transporturile rutiere, cu modificările și completările ulterioare, CNPR, în calitate de furnizor desemnat de servicii poștale din sfera serviciului universal, este exceptată de la formalitățile privind accesul la ocupația de operator de transport, inclusiv taxele aplicabile celorlalți operatori.

Luând în considerare faptul că, în scenariul alternativ, CNPR nu mai este furnizor desemnat de servicii poștale din sfera serviciului universal, la nivelul CNPR intervin o serie de cheltuieli suplimentare care pot fi considerate beneficii intangibile.

Pentru estimarea acestui beneficiu, CNPR a utilizat următoarele informații:

- numărul de autovehicule cu capacitate peste 3,5 tone utilizate de CNPR în scenariul alternativ;
- contravaloarea taxei pentru eliberare licență de transport în cont propriu, 706 lei/10 ani, ceea ce implică un cost anual de 70,60 lei;
- contravaloarea taxei pentru eliberarea copiei conforme personalizată pe numărul de înmatriculare al autovehiculului aferentă anului 2016, de 260 lei/autovehicul.

Astfel, CNPR calculează aceste taxe pentru întreaga flotă supusă procesului de licențiere, respectiv pentru $\times$ autovehicule din care:

- $\times$;
- $\times$.

Cheltuiala suplimentară pentru licențierea flotei de transport în cazul în care CNPR nu ar mai fi exceptată de la licențierea acesteia este în sumă de $\times$ lei/an.

7.7.2 Analiză ANCOM

Pentru analiza eventualelor beneficii am verificat valoarea tarifelor indicate de CNPR prin raportare la tarifele de ordin general aplicabile întregii flote a CNPR pentru prestațiile specifice realizate de Autoritatea Rutieră Română, aprobate prin Ordinul ministrului transporturilor, construcțiilor și turismului nr. 2.156/2005, cu modificările și completările ulterioare.

Conform CNPR, urmare a modificării frecvenței de livrare și colectare la nivelul subunităților poștale din mediul urban mic și rural, se estimează următoarele modificări ale distanței parcurse pe itinerariile CPA și respectiv ale cheltuielilor de transport aferente:

- Distanța totală lunară se reduce de la $\times$ km în scenariul de bază la $\times$ km în scenariul alternativ;
- Reducerea cheltuielilor de transport cu $\times$ lei.

Deși nu am putut verifica acuratețea estimării numărului de autovehicule necesare, întrucât există mai multe soluții posibile de grupaje a trimiterilor pe itinerarii de transport, iar *CNPR* a declarat că deține suficiente autoturisme în flotă astfel încât optimizarea să se facă de la caz la caz, având în vedere ipotezele *CNPR* cu privire la numărul de autovehicule cu o capacitate peste 3,5 tone utilizate în scenariul alternativ, precum și prevederile Ordonanței Guvernului nr. 27/2011, considerăm că ***CNPR* înregistrează un beneficiu legat de dreptul privind accesul la ocupația de operator de transport în România**, derivat din calitatea *CNPR* de furnizor de serviciu universal desemnat. Valoarea acestui beneficiu pentru anul 2016 a fost estimată la 8 lei.

7.8 Amplasarea gratuită a cutiilor poștale pe proprietatea publică

În conformitate cu prevederile art. 6 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/ 2013, **furnizorii de servicii poștale incluse în sfera serviciului universal** beneficiază de dreptul de a instala, a întreține, a înlocui și a muta cutii poștale pe imobilele aflate în proprietate publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, cu titlu gratuit, cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

Prin urmare, orice furnizor de servicii poștale din sfera serviciului universal beneficiază de dreptul de a-și instala gratuit cutii poștale pe imobilele aflate în proprietatea publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, calitatea de furnizor desemnat de servicii poștale din sfera serviciu universal nefiind o condiție pentru dobândirea acestui drept.

Astfel, ***CNPR* nu înregistrează de beneficii legate de amplasarea gratuită a cutiilor poștale în spațiul public ce derivă din calitate de furnizor desemnat de servicii poștale din sfera serviciului universal.**

7.8.1 Estimare *CNPR*

În cadrul cererii de compensare a costului net aferent anului 2016, *CNPR* menționează existența unui număr de 8 puncte de acces nedeservite de personal (cutii poștale) însă nu cuantifică niciun beneficiu rezultat din amplasarea gratuită a cutiilor poștale pe proprietatea publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale.

7.8.2 Analiză ANCOM

Estimarea unui eventual beneficiu din amplasarea cutiilor poștale în spațiul public se poate face pe baza numărului cutiilor poștale amplasate pe proprietatea publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale și valoarea chiriei aferente spațiului respectiv. Astfel:

- **Valoarea chiriei (luând în considerare suprafața ocupată de cutia poștală).** În conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 13/ 2013 care permit tuturor furnizorilor de servicii poștale incluse în sfera serviciului universal, să instaleze, întrețină, înlocuiască și să mute, cu titlu gratuit, cutii poștale pe imobilele aflate în proprietatea publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, considerăm că valoarea chiriei este zero atât în scenariul de bază cât și în scenariul alternativ. Concluzionăm astfel că valoarea

beneficiilor legate de amplasarea gratuită a cutiilor poștale pe proprietatea publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale este zero, indiferent de numărul cutiilor poștale.

- **Numărul cutiilor poștale amplasate pe proprietatea publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale.** *CNPR* menționează existența unui număr de ∞ puncte de acces nedeservite de personal (cutii poștale).

Având în vedere prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 13/ 2013 care permit tuturor furnizorilor de servicii poștale incluse în sfera serviciului universal, să instaleze, întrețină, înlocuiască și să mute, cu titlu gratuit, cutii poștale pe imobilele aflate în proprietatea publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, înțelegerea noastră este că ***CNPR* nu înregistrează niciun beneficiu legat de amplasarea gratuită a cutiilor poștale pe proprietatea publică.**

7.9 Cererea complementară pentru serviciile din afara sferei serviciului universal

În literatura de specialitate²² se menționează că cererea complementară determină vânzări crescute pentru alte servicii/produse (adițional vânzării de servicii poștale din sfera serviciului universal).

Urmare a ipotezelor propuse de *CNPR* în scenariul alternativ există premisele ca alături de scăderea generală a veniturilor (generată de efectul modificării regimului TVA aplicabil serviciilor din sfera serviciului universal și a modificării frecvenței colectării și livrării) să existe și o scădere a veniturilor pentru serviciile complementare.

Considerăm însă că ***CNPR* este susceptibilă a înregistra beneficii legate de cererea complementară pentru serviciile din afara sferei serviciului universal**, iar valoarea acestor beneficii ar trebui să fie inclusă în cuantificarea scăderii veniturilor din servicii alternative calculată de *CNPR* în concordanță cu ipotezele considerate în scenariul alternativ.

7.9.1 Estimare *CNPR*

CNPR nu a inclus în cadrul cererii de compensare a costului net 2016 beneficii legate de cererea complementară pentru serviciile din afara sferei serviciului universal.

7.9.2 Analiză ANCOM

Având în vedere că *CNPR* estimează că în scenariul alternativ vor exista reduceri de venituri generate de scăderea frecvenței livrărilor, există premisele pentru verificarea existenței acestui beneficiu.

Considerăm că acest beneficiu poate fi evaluat conform formulei „*% volum servicii complementare pierdute x Aproximarea valorii serviciilor complementare*”.

Data fiind lipsa informațiilor necesare (studii care să reflecte acest comportament de consum al clienților *CNPR* etc.) evidențierea distinctă a acestui beneficiu nu a fost posibilă. Orice

²² Raportul „Net cost calculation and evaluation of a reference scenario”, ERGP, 2012

astfel de complementaritate s-ar adăuga scăderilor de venituri din servicii poștale din sfera serviciului universal deja cuantificate și implicit a costurilor asociate.

Deși nu am avut la dispoziție informații referitoare la ponderea cererii pentru alte servicii poștale și/sau alte servicii non-poștale generată direct și strict de către cererea pentru servicii poștale universale, această cerere complementară există.

Considerăm astfel că *CNPR* este susceptibilă a înregistra beneficii legate de cererea complementară pentru serviciile din afara sferei serviciului universal însă valoarea acestor beneficii ar trebui să fie evidențiată în calculul scenariului alternativ și reflectată în valorile Nppi, Ndpi, NPT și NR din formula de calcul al costului net, pornind de la ipoteza includerii în calculul costului net a tuturor categoriilor de venituri și respectiv de cheltuieli, precum și a includerii urbanului mare în calcul, dar acest lucru nu a putut fi verificat în lipsa unui model integrat și detaliat de calcul al scenariului alternativ întocmit de *CNPR*.

7.10 Efectul ciclului de viață al consumatorilor

Acest tip de beneficiu este generat de utilizatorii care în acest moment nu generează profit pentru furnizorul desemnat dar care ar putea deveni profitabili în viitor. Astfel de utilizatori ar putea alege furnizorul desemnat de servicii poștale din sfera serviciului universal în detrimentul concurenților, condiționat și de o politică bună de retenție a clienților.

Tarifele mici ale *CNPR* conduc la o menținere a clienților cu nevoi de bază, însă neîndeplinirea cerințelor de calitate îi îndepărtează pe cei cu nevoi sofisticate. Acest lucru se întâmplă în ambele scenarii propuse de *CNPR*.

Urmare a analizei efectuate putem considera că **valoarea unui astfel de beneficiu este imaterială pentru *CNPR*.**

7.10.1 Estimare *CNPR*

CNPR nu a inclus în cadrul cererii de compensare a costului net aferent anului 2016 beneficii legate de efectul ciclului de viață al consumatorilor.

7.10.2 Analiză ANCOM

Acest beneficiu poate fi estimat pe baza următoarei formule de calcul:

$$\text{Beneficii} = \text{\% Servicii generatoare de pierderi} \times \text{Cost net} \times \text{Parte a oficiilor poștale ce vor deveni profitabile în timp} \times \text{VAN (NPV)}^{23}$$

Având în vedere dinamica în scădere a veniturilor și a cotei de piață, precum și faptul că *CNPR* nu propune modificări ale politicii comerciale în scenariul alternativ, considerăm că nu există premise astfel încât o parte din oficiile poștale neprofitabile în scenariul de bază să devină

²³ VAN = valoarea actualizată netă

profitabile în scenariul alternativ, cel puțin la nivelul anului 2016. Considerăm astfel că valoarea acestui parametru din cadrul formulei este zero, generând o valoare zero și pentru beneficiu.

Deși susceptibilă a înregistra un astfel de beneficiu, *CNPR* înregistrează o erodare constantă a veniturilor și cotei de piață an de an și nu valorizează acest eventual beneficiu latent. Coroborat cu lipsa informațiilor privind clienții care vor deveni profitabili în viitor, informații necesare pentru estimarea acestui beneficiu, putem concluziona că deși dispune de o plajă extinsă de astfel de clienți neprofitabili, **valoarea efectivă a unui astfel de beneficiu pentru *CNPR* este 0.**

7.11 Economii de scop

Economiile de scop (economii de gamă sau de diversificare) reprezintă acele beneficii obținute urmare a extinderii portofoliului de servicii dar utilizând aceeași bază de resurse. În cazul specific *CNPR*, existența unor astfel de economii de scop prezumă o potențială subutilizare a resurselor în scenariul alternativ (prin o eventuală renunțare la serviciile din sfera serviciului universal și implicit restrângere a portofoliului de servicii, ceea ce nu e cazul în scenariul alternativ propus de *CNPR*), subutilizare ce ar fi diminuată prin o eventuală extindere a portofoliului de servicii al *CNPR* în scenariul de bază. În fapt, în scenariul alternativ singurele modificări în materie de venituri, conform estimărilor *CNPR*, sunt cele rezultate din scăderea frecvenței colectărilor/livrărilor precum și cele rezultate din efectul modificării regimului TVA aferent serviciilor din sfera serviciului universal.

Având în vedere efectul coroborat al celor două categorii majore de scăderi de venituri, *CNPR* înregistrează beneficii legate de economiile de scară și scop, derivate din calitatea sa de furnizor de serviciu universal desemnat, însă un astfel de beneficiu poate fi în mod realist calculat doar împreună cu beneficiul rezultat din economiile de scară și cel rezultat din puterea de negociere superioară.

Concluzionând, ***CNPR* este susceptibilă a înregistra beneficii din economiile de scop** (impactul asupra serviciilor prioritare, serviciilor express și a livrării cotidianelor centrale și locale, în măsura în care se consideră că respectivele servicii nu mai sunt prestate deloc) iar aceste beneficii ar trebui să fie reflectate parțial/integral în scenariul de bază și scenariul alternativ, respectiv să fie evidențiate în componentele *Nppi*, *Ndpi*, *NPT* și *NR* ale formulei de calcul a costului net. Pentru scopul estimării valorii acestui beneficiu, impactul scăderii veniturilor din servicii prioritare, servicii express și a livrării cotidianelor centrale și locale a fost cuantificat în cadrul estimării economiilor de scară.

7.11.1 Estimare *CNPR*

CNPR menționează în cadrul cererii de compensare a costului net aferent anului 2016 că în ceea ce privește economiile de scară și de scop sunt importante de analizat procentele deținute de serviciile din sfera serviciului universal în totalul veniturilor *CNPR*:

- cea mai mare pondere a veniturilor este dată de serviciile din afara sferei serviciului universal și din serviciile non-poștale în detrimentul serviciului universal;

— Începând cu anul 2013, orientarea utilizatorilor, atât persoane fizice cât și persoane juridice, se îndreaptă către serviciile cu plus valoare (confirmare de primire, ramburs, urmărire pe fluxul tehnologic etc).

De asemenea, *CNPR* menționează că luând în considerare acest aspect (ponderea ridicată a veniturilor din prestarea serviciilor din afara sferei serviciului universal în total venituri versus cea a serviciilor din sfera serviciului universal) precum și faptul că dispune de un sistem de evidență internă a costurilor detaliat, astfel încât să fie capabilă să identifice costul furnizării individuale a serviciilor poștale incluse în sfera serviciului universal/din afara sferei serviciului universal, o determină să considere că nu se produc economii de scară și de scop în scenariul alternativ față de scenariul de bază.

7.11.2 Analiză ANCOM

Având în vedere prevederile Deciziei președintelui ANCOM nr. 1158/2013 cu privire la modalitatea în care trebuie elaborate scenariile (scenariul de bază și scenariul alternativ) ce stau la baza calculului costului net și coroborat cu faptul că *CNPR* indică o menținere a activității în scenariul alternativ, cu excepția celor două diminuări de venituri amintite, considerăm că *CNPR* înregistrează beneficii legate de economiile de scară și de scop, iar aceste beneficii ar trebui să fie evidențiate prin compararea celor două scenarii.

Cu privire strict la economiile de scop, având în vedere că din ipotezele utilizate de *CNPR* nu rezultă în mod clar eventualitatea eliminării vreunui serviciu existent în portofoliul *CNPR* în scenariul de bază, am preferat să estimăm aceste beneficii împreună cu cele din economiile de scară.

8 Valoarea ajustată a costului net

Având în vedere toate elementele prezentate în secțiunile anterioare (costul net calculat de către CNPR, ajustările propuse, valoarea ajustată a beneficiilor intangibile și a profitului rezultat din modificarea capitalului angajat) am determinat o valoare a costului net aferent furnizării de servicii poștale din sfera serviciului universal în anul 2016 de – **6.999.886 lei**, astfel:

Parametru	Versiune după ajustările ANCOM (lei)
Cost net calculat de CNPR (A)	✂
✂ PAD-uri ce exced obligația de serviciu universal	✂
Reducerea cheltuielilor corespunzător reducerii veniturilor (din reducerea frecvenței prestării serviciilor)	✂
Ajustare profit rezultat din modificarea capitalului angajat	✂
Total ajustări (B)	✂
	✂
Cost net ajustat (C=A+B)	✂
Beneficii intangibile (D)	✂
Valoarea costului net înregistrat în 2016, inclusiv beneficii intangibile (E=C-D)	- 6.999.886

9 Sarcina injustă

Conform prevederilor art. 22 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/ 2013, dacă în urma calculării de către CNPR a costului net al furnizării serviciilor din sfera serviciului universal, ANCOM constată că furnizarea serviciilor din sfera serviciului universal constituie o sarcină injustă pentru furnizorul de serviciu universal, prin hotărâre a Guvernului se va stabili un mecanism de compensare a acestui cost net prin utilizarea uneia dintre sursele de finanțare prevăzute de această normă. Prin urmare, o etapă obligatorie în procedura derulată de ANCOM o constituie analiza caracterului de sarcină injustă a costului net.

Conform prevederilor art. 14 alin. (2)¹ din Decizia președintelui ANCOM nr. 541/2013, cu modificările și completările ulterioare, „Costul net aferent furnizării serviciilor poștale din sfera serviciului universal constituie o sarcină injustă dacă sunt îndeplinite **în mod cumulativ** următoarele condiții:

a) *nivelul rentabilității capitalului mediu angajat înregistrat din furnizarea serviciilor din sfera serviciului universal ca urmare a îndeplinirii obligațiilor legale se află sub valoarea costului mediu ponderat al capitalului stabilit de ANCOM;*

b) *valoarea costului net stabilit de ANCOM depășește pragul de materialitate de 3% din valoarea veniturilor înregistrate de furnizorul desemnat de serviciu universal din furnizarea serviciilor din sfera serviciului universal."*

Pentru evaluarea caracterului de sarcină injustă a costului net înregistrat de CNPR din furnizarea serviciilor din sfera serviciului universal în anul 2016, ANCOM a analizat îndeplinirea celor două criterii mai sus menționate.

9.1 Rentabilitatea capitalului mediu angajat

Conform Situațiilor Financiare Separate aferente anului 2016, transmise inițial de CNPR în data de 14.08.2017 și retransmise în data de 23.11.2017 ca urmare a corectării unor erori materiale identificate de ANCOM, rezultă că în anul 2016:

- CNPR a înregistrat un profit de $\times$ lei pe segmentul serviciilor din sfera serviciului universal (Anexa 4.7 din Situațiile Financiare Separate 2016);

- CNPR a înregistrat un nivel al capitalului mediu angajat de $\times$ lei pe segmentul serviciilor din sfera serviciului universal (Anexa 5.1 din Situațiile Financiare Separate 2016);

- rentabilitatea capitalului mediu angajat pe segmentul serviciilor din sfera serviciului universal calculată de ANCOM pe baza datelor de mai sus (profit Serviciu Universal/capital mediu angajat Serviciu Universal) este de $\times\%$.

Aceste date au fost analizate în raport cu nivelul de $\times\%$ al costului mediu ponderat al capitalului (respectiv rata rezonabilă de profitabilitate) stabilit de ANCOM pentru anul 2016.

Din această analiză rezultă că nivelul rentabilității capitalului mediu angajat înregistrat de CNPR în anul 2016 din furnizarea serviciilor din sfera serviciului universal se află sub valoarea costului mediu ponderat al capitalului stabilit de ANCOM. În concluzie, primul criteriu pentru

stabilirea caracterului de sarcină injustă conform art. 14 alin. (2)¹ din Decizia președintelui ANCOM nr. 541/2013, este îndeplinit.

9.2 Pragul de materialitate

Având în vedere valoarea costului net ajustat aferent furnizării serviciilor din sfera serviciului universal stabilit de ANCOM pentru anul 2016, de **-6.999.886 lei**, constatăm că al doilea criteriu de evaluare a caracterului de sarcină injustă conform art. 14 alin. (2)¹ din Decizia președintelui ANCOM nr. 541/2013, nu este îndeplinit.

Analiza celor două criterii a demonstrat faptul că **nu sunt îndeplinite cumulativ** condițiile necesare stabilirii caracterului de sarcină injustă a costului net aferent furnizării serviciului universal în anul 2016, menționate la art. 14 alin. (2)¹ din Decizia președintelui ANCOM nr. 541/2013. Astfel, obligațiile rezultând din calitatea de furnizor de serviciu universal nu au constituit o sarcină injustă pentru *CNPR* în anul 2016.

Concluzii:

Valoarea costului net înregistrat de *CNPR* în anul 2016 ca urmare a obligațiilor ce decurg din calitatea de furnizor de serviciu universal, inclusiv beneficiile intangibile, este de – 6.999.886 lei.

Analiza detaliată derulată de ANCOM conform criteriilor de evaluare a caracterului de sarcină injustă reglementate prin Decizia președintelui ANCOM nr. 541/2013, a condus la concluzia că acest cost net nu a reprezentat o sarcină injustă pentru *CNPR* în anul 2016, în consecință acesta nu va fi compensat.

Calcululele detaliate care fundamentează prezenta decizie sunt expuse pe larg în următoarele documente Excel:

1. *"Ajustari Scenariul Alternativ si Sarcina Injusta"*
2. *"Beneficii intangibile"*

care fac parte integrantă din prezenta expunere de motive.